Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-hээ гарана | № 247 (14267) | 1973 оной октябриин 19, пятница | Сэн 2 мүнгэн

*Промышленностиин хү-
[..]мэрилэгшэд! Оронойнгоо
[ин]дустриальна хүсэ шадалые
[ул]ам хүгжөөхэ, бэхижүүл-
[гы]н түлөө тэмсэгты! Шэнэ
[пр]едприятинуудые түргэнөөр
[аш]аглалгада оруулагты, тех-
[ни]ческэ дэбжэлтэ түргэд-
[хэг]ты!*

*Шэнэ техникэдэ, түрүү
[т]ехнологидо—үргэн харгы!*

([Аг]ууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо [зо]рюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан уряануудhаа).

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

[БУРЯ]АДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИИН МЭДЭЭСЭЛ

[БУРЯ]АДАЙ АССР-эй ПРОМЫШЛЕННОСТИИЕ ХҮГЖӨӨХЭ 1973 оной [9] hАРЫН ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

[Б]уряадай АССР-эй Статистическэ управлениин мэдээсэл

[Респу]бликымнай промыш[ленна]/ продукци худалда[ха 9 h]арын түсэбые 100,3 [процент] дүүргэhэн байна. [Буряадай] АССР-эй Ми[нистрнүү]дэй Соведэй ми[нистерст]во болон управлени[нүүдэй] промышленность тү[сэбые ...] процент дүүргээ. [Нёдон]до жэлэй энэ үеын[хитэй сас]уулхада, промыш[ленна] үйлэдбэриин хэмжээн [... про]центээр дээшэлээ. [Республи]кын промышленностьда ажалай бүтээсэ 4 процентээр дээшэлүүлэгдэбэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар 1973 оной 9 hарын туршада промышленна продукциин ургалта 61 процент болоhон байна.

Нёдондо жэлэй энэ үеын хитэй сасуулхада, 1973 оной 9 hара соо промышленностиин зарим hалбариин продукци үйлэдбэрилгэ иимээр ургаа:

[Элект]роэнергетикэ	6 процентээр
[Тү]лын (шулуу нүүрhэнэй) [промы]шленность	6 процентээр
[Машин]а бүтээлгэ ба металл [бол]оруулга	11 процентээр
[Барил]гын материалнуудай [промы]шленность	5 процентээр
[Хүнгэ]н промышленность	10 процентээр
[Эдеэ] хоолой промышленность	4 процентээр

[Продук]ци худалдаха тү[сэб д]үүргэлтэ ба үйлэдбэ[риин х]эмжээнэй хубилалта [Улаан-Ү]дэ городто ба республикын промышленна зарим аймагуудта иимэ болобо:

	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	1973 оной 9 hарын дүнгүүд 1972 оной 9 hарынхитай сасуулхада (процентээр)
[Улаан]-Үдэ город	101	109
[тэрэ] тоодо:		
[Совет]скэ район	100,6	108
[Желез]нодорожно район	106,6	112
[Октя]брьска район	102	107
[Айм]агууд:		
[...]жанай	98	111
[...]айн	99,1	97
[...]иинай	100,7	106
[...]скын	91	99,8
[...]гын	110	107
[...]тын	101	105
[Б]айкалиин	98	102
[...]гын	100,1	106
[Зэдэ]-Үдын	93	100,4
[...]н	91	101

[1973] оной октябриин нэгэ[н байд]алаар республика[йн] 168 промышленна [предпри]ятинууд түсэблэлгын ба [экономич]еска урмашуулгын [шэнэ сис]темээр ажаллаhан. Тэдэнэр бүхы про[мышлен]на продукциин 99,6 [процент]ые бүтээн гаргаа. [Шэнэ с]истемээр ажаллаhан [предпр]иятинууд продукци [худалдаха] 9 hарын түсэбые [... п]роцент дүүргэhэн [...]. [Н]ёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 7 процентээр, ажалай бүтээсэ 4 процентээр дээшэлээ.

Предприяти, управлени ба министерствэнүүдые абажа харахада, продукци худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ ба үйлэдбэриин хэмжээ дээшэлүүлгын ургалта, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ иимэ болобо:

	1973 оной 9 hарын продукци худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	1973 оной 9 hарынхиие 1972 оной 9 hарынхитай сасуулхада (процентээр): үйлэдбэриин хэмжээгээр	ажалай бүтээсын талаар
[«Улаан-Үдын ...]машина» завод	105	108	108
[«Электро]прибор» завод	100,6	125	115
[Локомоти]в-вагон заhабарил[гын завод]	99,0	103	103
«Бурятэнерго» [...]	104	106	106
[«Холбо]ёрская» шахта	98	99,0	105
[...]цементын завод	100,9	102	104
[...] асбоцементын [...]эй завод	102	106	109
[«Забайка]ллес» комбинат	94	96	95
[...]иин «Буржелезо[бетон»] нэгэдэл	101	107	107
[...] завод	94	86	90
[...]бэрлэн угаадаг [...]	103	110	106
[...]бын фабрика	103	109	102
[...] промышленностиин [...] республикын [...] нэгэдэл	99,0	98	96
[...]промышленностиин [...] республикын [...] нэгэдэл	106	108	112
[...] загаhанай про[мышлен]ностиин трест [(Буряадай] АССР-тэхинь)	111	117	120
[...] республикын [«...]техника» нэгэдэл	102	97	94
[...] продуктнуудай [...] республикын [...]иин управлени	108	104	106
[...], полиграфиин ба [х]удалдаа наймаанай [...] управлени	100,1	102	106
[Буряадай] АССР-эй [Министр]нүүдэй Соведэй [министер]ствэнүүд ба управ[лениин] промышленность	101	108	103
[тэрэ т]оодо:			
[...] промышленностиин [министер]ство	102	112	105
[...] промышлен[ностиин] министерство	100,0	104	103
[...] ажахын [министер]ство	109	122	103
[...] промышленностиин [...]	102	106	99,1
[«...]материалы»	99,7	103	105

Республикымнай 198 промышленна предприятинуудай 57-иинь гү, али 29 процентнь продукци худалдаха 9 hарынгаа түсэб дүүргээгүй, түсэбhөө 16,8 миллион түхэригөөр дутуу продукци худалдаба. Тэрэ тоодо: локомотив-вагон заhабарилгын завод, Байгалай модоной бааза, мяханай промышленностиин Буряадай республикын үйлэдбэриин нэгэдэл түсэбөө дүүргээгүй. 1973 оной 9 hара соо продукци худалдаха түсэбөө нэгэшье дахин дүүргээгүй предприятинууд гэбэл, «Забайкаллес» комбинадай Хүрбын леспромхоз, түлишын промышленностиин управлениин Ивалгын леспромхоз болоно. МВД-эйн ОИТУ, Онеогой леспромхоз, Байгалай модоной бааза, унда харядаг зүйлнүүдэй завод түсэбөө ходо дүүргэнэгүй.

Промышленна продукциин зарим зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгэ натуральна талаарнь абажа харахада, иимээр тодорхойлогдоно:

	1973 оной 9 hара соо бүтээгдэhэниинь	1973 оной 9 hарынхиие 1972 оной 9 hарынхитай сасуулхада (процентээр)
Нийтын хэрэглэлэй электростанцинуудай үйлэдбэрилhэн электрын элшэ хүсэн — миллион киловатт-час.	686	112
Шулуу нүүрhэн — мянган тонно	1087	105
Переменнэ тоогой 100 квт хүсэтэй электродвигательнүүд хэhэгээр	3205	108
Приборнууд, автоматизациин хэрэгсэлнүүд, тэдэнэй запасной частьнууд — мянган түхэригөөр	7028	126
Автомобильна кранууд — хэhэгээр	337	107
Барилгын модо шэрэлгэ (колхозуудай шэрэлгэгүйгөөр) — мянган кубометрээр	2484	91
Хюрөөдэмэл материалнууд (колхозуудай үйлэдбэрилгэгүйгөөр) — мянган кубометрээр	742,6	94
Хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд ба детальнууд — мянган кубометрээр	120,5	106
Барилгын хирпиисэ — миллион хэhэгээр	94,1	104
Асбоцементын хабтагай — миллион хэhэг плитэ	152,0	105
Сонхын шэл — миллион дүрбэлжэн метрээр	9,2	85
Ноохон бүд — мянган дүрбэлжэн метрээр	1690	100,9
Угаагдаhан ноохон—тонноор	14,4	113
Трикотаж дотор хубсаhан — мянган хэhэгээр	1847	105
Трикотаж гадар хубсаhан — мянган хэhэгээр	1025	110
Оёмол хубсаhан (предприятинуудай оптово 1967 оной июлиин 1-нэй үнэ сэнгээр)— миллион түхэригөөр	21,5	111
Дарамал hээы гутал — мянган паараар	181	95
Гүрэнэй нөөсэhөө үйлэдбэрилэгдэhэн мяхан (1 категориин субпродуктнуудые оруулан)—мянган тонноор	22,0	86
Колбасагай зүйлнүүд — мянган тонноор	9,3	106
Загаhанай эдеэ хоолой продукци — мянган тонноор	3,2	107
Малай тоhон — мянган тонноор	3,0	112
hүнэй продукци, hүн дээрэ абажа тоолоходо — мянган тонноор	38,8	98
Хилээмэн ба хилээмэнэй зүйлнүүд — мянган тонноор	49,8	102
Макаронно зүйлнүүд — мянган тонноор	4,1	141
Кондитерска зүйлнүүд — мянган тонноор	9,6	138
Хубсаhа угаадаг машинанууд — мянган хэhэгээр	93,4	72
Мебель — миллион түхэригөөр	7,8	105
Культурно-ажаhуудалай ба ажахын хэрэгсэлнүүд, эд бараан — миллион түхэригөөр	20,6	95

Переменнэ тоогой 40 электродвигатель, 1,5 миллион плитэ шифер, 21 мянган дүрбэлжэн метр ноохон бүд, 1,0 мянган тонно угаагдаhан ноохон, 62 мянган трикотаж дотор хубсаhан, hүн дээрэ абажа тоолоходо 456 тонно hүнэй продукци, хубсаhа угаадаг 3,4 мянган машина болон зарим продукци 1973 оной 9 hарыч түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэгдэhэн байна.

Гэхэтэй хамта промышленна гол шухала зарим продукци үйлэдбэрилэн гаргаха түсэб ехээр дүүргэгдээгүй: модо ба түлеэ шэрэлгээр, хюрөөдэмэл материалаар, үргэн коллейн шпалаар, хирпиисэ галдалгаар, сонхын шэл үйлэдбэрилгээр, трикотаж гадар хубсаhа нэхэлгээр, консервэ үйлэдбэрилгээр, мебель хэлгээр.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада республика доторнай хэрэглэлэй эд бараа бүтээлгэ 7 процентээр дээшэлhэн гэхэ гү, али 12,4 миллион түхэригөөр үлүү ехээр бүтээгдэhэн байна.

Республикын промышленность 1973 ондо абаhан социалис уялгануудаа 9 hарын туршада иимээр дүүргээ:

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтосон уурхайн коллектив юhэ hарын руда малталгын даалгабари 109 процент дүүргээд, гурбадахи кварталай түсэб 114 процентээр дүүргэгдээ. Тус уурхайн 1, 2, 3-дахи участогууд гурбадахи кварталай түсэб холо үлүүлэн дүүргээ. Манай зураг дээрэ: 18 жэл ажаллажа ябаhан уурхайн хүдэлмэрилэгшэ коммунис ажалай ударник Петр Александрович Логуновые харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДАРХАШУУЛ АМЖАЛТАТАЙ

Байгша оной 9 hарын социалис мүрысөөнэй дүн согсолходо, Нарhатын барилга-заhабарилгын нарин дарханай цехэй коллектив амжалта туйлаhан байба. Дүй дүршэлтэй бригадир Борис Петровой хүтэлбэрилдэг дархашуул hара бүриингөө даабарие 120—130 процент дүүргэнэ. Тэдэнэр сонхын, үүдэнэй можо гэхэ мэтэ модоор хэдэн зүйлнүүдые барилгашадай болон заhабарилагшадай бригадануудта саг болзортонь үгөөд лэ байдаг.

Дүй дүршэлтэй нарин дархан Григорий Чебунин энэ бригадада ажаллаhаар үнинэй юм. Тэрэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай медаляар, КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар нэгэнтэ бэшэ шагнагданхай. Бригадир Борис Петров өөрөө нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулан, эрхим hайнаар ажаллана.

В. БАЙБОРОДИН.
Яруунын аймаг.

Н. В. Подгорный Даниин Премьер-Министртэй уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный октябриин 17-до Кремль соо Даниин Премьер-Министр Анкер Йоргенсентэй уулзаа.

Хани, халуун оршон байдалда хөөрэлдэхэдөө, Советскэ Союз Дани хоёрой хоорондын харилсаа хүгжөөхэ, Европодо аюулгүй байдал хангаха, уласхоорондын оршон байдал hайжаруулха, хоёр ороной харилсаа холбоо үргэдхэхэ асуудалнуудые зүбшэлбэ.

Бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдал хүгжөөлгын, бэхижүүлгын аша туhада Советскэ Союз Дани хоёрой харилсаа холбоо улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ шухала гэжэ Н. В. Подгорный, А. Йоргенсен тусхайлан тэмдэглээ.

Совет талаhаа — СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо И. Н. Земсков, СССР-hээ Данида байдаг элшэн сайд Н. Г. Егорычев, СССР-эй МИД-эй Скандинавска оронуудай таhагые даагша Н. Д. Белохвостиков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уласхоорондын холбооной таhагые даагшын орлогшо С. А. Бондаренко; Даниин талаhаа — Данаhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд В. У. Хаммерсхаймб, Премьер-Министрэй канцеляриин департаментын начальник И. Герсинг, Даниин МИД-эй генеральна директор Т. Ренне гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

(ТАСС).

СОВЕТ-ДАНИИН ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАА

Далай дээрэ суднаар ябалга тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын, Даниин королевствын правительствын хоорондын хэлсээндэ октябриин 17-ной үдэр Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаа.

Советскэ правительствын зүгhөө — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров;

Даниин правительствын зүгhөө — Даниин Премьер-Министр Анкер Йоргенсен хэлсээндэ гар табиба.

Документдэ гар табилгын үедэ:

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр Д. С. Полянский, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Кириллин, СССР-эй министрнүүд К. И. Галаншин, Т. Б. Гуженко, Е. А. Фурцева, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хэрэгүүдые эрхилэгшэ М. С. Смиртюков, СССР-эй министрнүүдэй орлогшонор Н. Ф. Семичастнов, И. Н. Земсков, СССР-hээ Данида байдаг элшэн сайд Н. Г. Егорычев болон бусад тушаалтад;

Даниин зүгhөө — Данаhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд В. У. Хаммерсхаймб, Премьер-Министрэй канцеляриин департаментын начальник И. Герсинг, Даниин МИД-эй генеральна директор Г. Ренне, Даниин МИД-эй худалдаа наймаанай таhагые даагша Г. Ф. К. Хархофф болон бусад тушаалтад байлсаа.

(ТАСС).

ЭХЭ ОРОНОЙ ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный октябриин 17-до Кремль соо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Герой, Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкэдэ Ленинэй орден, хоёрдохи «Алтан одон» медаль барюулба.

А. А. Гречко СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эмхидхэн байгуулха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ, Коммунис партиин, Совет түрэнэй үмэнэ ехэ габьянуудтай байhанайнгаа түлөө, 70 наhатай болоhонтосо дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар үндэр дээдэ шагналда хүртэhэн байна.

Шагнал барюулалгын ёhо лолдо нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев хабаадаа.

Н. В. Подгорный энэ шагнал барюулхадаа ажабайдалайнь түүхэтэ үдэртэй, Эхэ ороной үндэр дээдэ шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, А. А. Гречкые халуунаар, хани ёhоор амаршалба.

Манай парти, совет арад, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Андрей Антонович Гречкые сэрэгэй элитэ хүтэлбэрилэгшэ, политическэ ехэ ажал ябуулагша, алдарта Совет Армиин мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ гээд hайн мэдэдэг, үндэрөөр сэгнэдэг юм, — гэжэ Н. В. Подгорный хэлэбэ.

А. А. Гречко СССР-эй оборонын министрээр урда тээнь Варшавска договорто хабаатай оронуудай Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагшаар хүдэлмэрилхэдөө, социалис хани нэгэдэлтэ арминуудай дайшалхы харилсаа холбооной асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байhан. Тиимэhээ Андрей Антонович зэбсэгэй талаар ханинарайнгаа хүндэлэлдэ хүртэхэ ёhоороо хүртэдэг.

Бидэнэр, эндэ сугларагшад — Политбюрогой талаар тэрэнэй нүхэд, Андрей Антоновичые Леонид Ильич Брежневэй толгойлдог манай эб эетэ, нягта нэгэдэлтэ коллективэй ажал ябуулгада хубитаяа ехээр оруулдаг гайхамшаг хүн, залан сэхэ коммунист гэжэ мүн лэ мэдэнэбди.

Хүндэтэ Андрей Антонович, Та, улаан командирнуудай гайхамшаг бүлэгтэ хамаатай байнат. Социалис эсэгэ ороноо хамгаалhан тулалдаануудай алдарта илалтанууд, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан шэн зоригто ажал тэдэ командирнуудай нэрэ солотойнь таhаршагүй холбоотойт. Граждан дайнай үеын алдар суута нэгэдэхи морито армида дайшалхы замаа эхилээд, таби гаран жэлэй турша соо Совет Армиин зэргэдэ тэрэнэй солдадаар, полководецоор алба хэжэ ябанат.

Дайнай хойтохи үе соо армиин дээдэ тушаалнуудые даажа байхадаа, оронойнгоо хамгаалхы хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хүсэ, оролдолго гарганат. Манай ленинскэ парти эгээн шухала, харюусалгатай участогуудай нэгые — Оборонын министерствын хүтэлбэрие, Андрей Антонович, Танда найдаhан, совет хүнүүдэй амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалые, социализмын түүхэтэ илалтануудые хэлбэришэгүйгөөр сахин хамгаалагша, амгалан байдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгүүдые сахин хамгаалагша СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые саг үргэлжэ нарижуулан hайжаруулха хэрэг эрхилхыетнай Танда даалгаhан байна. Партиин энэ ехэ этигэл найдабарие нэрэтэй солотойгоор харюулан бэелүүлжэ байнат.

А. А. Гречкын элүүр энхэ, барагдашагүй эршэ зоригтой байхыень, манай партиин, совет арадай аша туhада бүри ехэ амжалтануудые туйлахыень Н. В Подгорный хүсэбэ.

А. А. Гречко тэрэнэй ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргөө.

Намда барюулагдаhан энэ үндэр дээдэ шагнал оронойнгоо бүхы Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ олгогдоhон шагнал, партида, арадта, Эхэ орондоо тон үнэн байдагаа нэгэтэбшэ тодоруулhан армиин үндэр дээдэ алдар солые тэмдэглэhэн шагнал боложоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Коммунис партиин бүхы заабаринуудые бэелүүлэн, социалис Эхэ ороноо нэргэг хёрхоор сахин хамгаалжа байна, — гэбэ. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые саашадань бэхижүүлгын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлэ зорюулхаб гэжэ А. А. Гречко КПСС-эй ЦК-е, тэрэнэй Политбюрое найдуулна.

(ТАСС).

Профсоюзуудай конгресс үргэлжэлhөөр

ВАРНА. (ТАСС). Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн VIII конгресс эндэ боложо байна. Конгрессэй үглөөнэй заседани Франциин Ажалшадай бүгэдэ нийтын конфедерациин генеральна секретарь Жорж Сегиин хүтэлбэри доро үнгэрөө. Делегадууд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тухай асуудал зүбшэхэ хүдэлмэришэ бүлэгэй, Вьетнам, Лаос ба Камбоджодохи байдал тухай мэдээсэлнүүдые сонособо. Конгрессэй гол документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Дүрбэ миллион тонно хлопок

ТАШКЕНТ. (ТАСС). Узбекистан октябриин 17-ной байдалаар 4 миллион тонно хлопок бэлэдхээд байба. Хлопок машинаар хуряаха жэлэй түсэб дүүргэгдэжэ, энэ үдэр үшөө нэгэ зорилго бэелүүлэгдээ. Сэбэрлэгдээгүй хоёр миллион хоёр зуу мянган тонно хлопок хуряагданхай. Энэ республика иимэ ехэ хэмжээтэй хлопок иимэ түргэнөөр хэзээшье хуряагаагүй юм. 1972 онойхиоо 700 мянган тонноор ехэ хлопок хуряагдаа, тэрэнийе машинаар хуряалгын эршэ үнгэрэгшэ жэлнүүдэй хиидэ нэгэ хахад дахин түргэн байгаа.

Олохон ажахынууд поли сэбэрлэлгэеэ түргэдхэхэ гэжэ эрмэлзэн, техникэ нэмэжэ табиба.

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи се[сси]

РЕСПУБЛИКЫН ХҮН ЗОНОЙ КОММУНАЛЬНО-АЖАҺУУДАЛА[Й] ХЭРЭГЛЭМЖЭ УЛАМ ҺАЙНААР ХАНГАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХА[Й]

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, депутат Н. Б. ПИВОВАРОВАЙ элидхэлһ[ээ]

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые совет арадай бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байһан үедэ республикын Верховно Соведэй сесси үнгэржэ байна. Коммунис партиин хүтэлбэри доро манай ороной ажалшад табан жэлэй үнгэрһэн үе соо оронойнгоо экономико хүгжөөхэ, арадай һуудал байдал һайжаруулха талаар нилээд ехэ амжалта туйлаа. Энэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай республикын ажалшад өөһэдынгөө хубитые оруулалсана. Үнгэрһэн хоёр жэл юһэн һара соо, 1970 онойхитой сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн республика дотор 34 процентээр дээшэлһэн байна. Мал ажалай продуктнуудые бэлэдхэлгэ ба тэрэниие худалдалга дээшэлээ, адууһа малай болон шубуудай тоо толгой олошороо. Хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижээ.

Капитальна барилгын, транспортын, хэлхээ холбоонай, худалдаа наймаанай, коммунальна ажахын ба ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангаха талаар ехэ ажал хэгдээ.

Совет ороной хүн тухай анхарал, тэрэнэй ажабайдалай болон ажалай эрхэ нүхэсэл һайжаруулха асуудал Коммунис партиин, Совет правительствын саг үргэлжын анхаралда байдаг, саашадаашье байха. Ажалшадай үдэр бүриин хэрэглэмжэ хангаха асуудалтай холбоотой арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ парти, правительство оролдоно.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин обком, республикын Министрнүүдэй Совет гэр байра бариха, город болон хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ажалшадта һуудал байдалай зохид эрхэ байдал олгохо асуудалнуудта партийна, совет ба ажахын органуудай анхарал хандуулһан байгаа.

Парти болон гүрэнэй үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар республика доторнай шэнэ гэр байра бариха, хуушарһаниинь һэльбэн заһабарилха талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Һүүлэй долоон жэлэй турша соо — 1966 онһоо 1972 он болотор гэр байра бариха хэрэгтэ 246 миллионһоо үлүү түхэриг мүнгэ зөөри гаргашалагдаһан байна. Энэ үе соо хамтадаа 1,8 миллион дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглалгада оруулагдаа. Республикын 140 мянга шахуу хүн болбосон түхэлтэй шэнэ гэрнүүдтэ ороо, һуудал байдалаа һайжаруулһан байна.

Хүнүүдэй гэр байрын хэрэгтэ электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгэ жэл бүри дээшэлжэ байна. Гансахан наймадахи табан жэлэй туршада 1965 оной үеынхитэй сасуулхада, энэ хэрэгтэ электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгэ 1,5 дахин ехэ болоо. 1971 онһоо эхилжэ, шэнээр баригдаһан гэрнүүдтэ электропеэшэнүүд табигдана. Энэ табан жэлэй турша соо тиимэ пеэшэн 48 мянган квартирада табигдахаар хараалагданхай.

Нютагай Соведүүдэй, предприяти ба эмхи зургаанудай гэр байрын нитын фонд республикын город болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудта мүнөө 2,8 миллион дүрбэлжэн метр болонхой. Энэмнай нүхэд, гүрэн түрын, мүн арадай анхабтар ехэ баялиг болоно. Тиимэһээ тэрээндэ эзэн мэтээр, харин нягтаар хандаха хэрэгтэй бшуу.

Гэхэтэй хамта, гэр байра бариха, тэрэниие ашаглаха хэрэгтэ нилээд дутагдалнууд үшөөл дайралдаһаар. Республика дотор гэр байрын асуудалай үшөө гүйсэд шиидхэгдээгүй байхада, зарим министерство болон зургаанууд, промышленна предприятинууд энэ хэрэгтэ һомологдодог мүнгэ зөөри гүйсэд хэрэглэдэггүй байха юм. Республикын барилгын организацинууд, нэн түрүүлэн Буряадай барилгын управлени, Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилга-хабсаралгын управлени, барилга-хабсаралгын 397-дохи поезд үнгэрэгшэ хоёр жэл юһэн һара соо 70 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглалгада оруулжа шадаагүй. Гэр байрануудые ашаглаха, тэдэниие һэльбэн заһабарилха хэрэгтэ нилээд дутагдалнууд бии.

Гэр байра заһабарилха түсэб олонхи предприятинууд дүүргэнэгүй. «Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудта, «Бурводстрой» трестдэ, Буряадай геологическа управленидэ энэ талаар ехэ дутагдалнууд дайралдаһаар. Улаан-Үдын хирпиисын заводой, барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй мэдэлэй гэр байранууд муу байдалтай байһаар.

Хүн зоной үмсэдөө гэр бариха асуудал мартажа болохогүй. Энэ талаар ажалшадта али болохоор туһалжа, гүрэнэй зүгһөө үгтэдэг мүнгэ зөөри зүбөөр хэрэглэхэ шухала. Гэр байрануудые ашаглаха, тэдэниие болбосон түхэлтэй болгохо, саг соонь заһабарилха, барилга-заһабарилгын эмхинүүдэй ажал хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ гэр байрын-коммунальна ажахын министерство, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, предприяти ба эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд саг үргэлжын анхарал хандуулжа байха зэргэтэй. Коммунальна байраяа сэбэрээр байлгаха, тэрээндээ эзэн ёһоор хандаха талаар арад зоной дунда мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Гэр байра нарин нягтаар ашаглаха асуудал тэдэниие болбосон түхэлтэй болгохо, һууриин газарнуудта модо тариха, тойроод байһан байгаалиие хамгаалха хэрэгтэй нягта холбоотой юм. Энэ хэрэгтэ гүрэн ехэ мүнгэ зөөри гаргашална. Республикын коммунальна гэр байрын ажахын министерствэдэ һүүлэй гурбан жэл соо энэ хэрэгтэ 1,7 дахин ехэ мүнгэ

Зураг дээрэ: Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд сессиин забһарлалай үедэ. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

зөөри гаргашалагдажа, 1973 ондо тэрэнь 12 миллион түхэриг шахуу болоһон байха юм.

Республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотодо 30 миллион түхэриг сэнтэй канализаци ба водопровод баригдажа байнхай. Тиихэдэ Үдэ гол дээгүүр хүүргэ, шэнэ прачечна, городууд болон аймагуудай түб һууринуудта котельнэнүүд баригдажа байнхай. Городой транспорт хүгжөөлгэдэ, банинууд ба гостиницануудые барилгада, коммунальна ажахын предприятинуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлгэдэ, тосхон һууринуудые ногоорууулгада ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдана.

Жэшээлэн хэлэбэл, энэ табан жэлэй түрүүшын 2,5 жэлэй хугасаада Хяагта, Тарбагатай, Байкал-Худара тосхонуудта банинууд, Баргажан, Багдарин, Турунтаево, Петропавловка тосхонуудта гостиницанууд, Хяагта хотодо, Турунтаево, Кабанск тосхонуудта котельнэнүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Барилга-заһабарилгын эмхинүүдэй үйлэдбэриин гурбан бааза үнгэрэгшэ үе соо ашаглалгада оруулагдаба. Тиихэдэ колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай хүсөөр коммунальна хэдэн предприяти баригдаһан байна.

Һууриин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулжа, 1971 оной август һарада Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет соёлой хоёр жэлэй добтолго соносхоһон байгаа. Тэрэнэй үедэ республика дотор ехэхэн ажал хэгдээ гэжэ онсолон тэмдэглэмээр. Энэ хоёр жэл соо 856 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра, 1060 хүнэй нэгэ доро угааха аргатай банинууд, 547 һууритай гостиницанууд, 48 километр ута водопровод баригдаһан байна. Тиихэдэ 1 миллион 300 мянган набшаһата модон һуулгагдаа, 216 мянган дүрбэлжэн метр талмайда сэсэрлиг таригдаа, 200 мянган дүрбэлжэн метр талмай, ябаган харгы, үйлсэнүүд асфальтаар хушагдаа, хэдэн олон үйлсэ гудамжанууд үдэрэй гэрэлээр гэрэлтүүлэгдэдэг болоо. 197 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра заһабарилагдаа, мүн бусад олон хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн байха юм. Энэ хоёр жэл соо бүхыдөө 15 миллион шахуу түхэригэй ажал хэгдэһэн байна.

Городууд, һууриин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар соносхогдоһон соёлой хоёр жэлэй добтолгын туршада нилээд юумэн хэгдээ. Тэрэниие саашадань үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет тоолоно. Ушарынь юуб гэхэдэ, газаа талаһаань үзэмжэ муутай һууриин нютагууд республика дотор үшөөл дайралдаһаар. Зарим город, хүдэлмэришэдэй тосхонууд болон аймагуудай түб һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар нилээд дутагдалнууд бии байһаар. Байрын гэрнүүдые ууралай хүсөөр дулаасуулха, котельнэ болон водопроводуудые бариха, һууриин тосхонуудта ариг сэбэрые сахиха асуудалнууд удаанаар шиидхэгдэнэ. Хүн зониие эдихэ уһаар хангаха хэрэг республика доторнай үшөө гүйсэд шиидхэгдээгүй байһаар. Энэ асуудалда промышленна зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, нютагай Соведүүд анхаралаа багаар табина.

Улаан-Үдын ноһо сэбэрлэн угаадаг фабрика үйлэдбэриин ба ажабайдалай хэрэглэмжэдэ уһа тон ехээр хэрэглэдэг предприяти болоно. Энээниие фабрикын хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэжэ байбашье, городой водопроводые үргэдхэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсанагүй, фабрикаяа, мүн хүдэлмэрилэгшэдөө уһаар хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар табина. Локомотиво-вагон заһабарилгын заводой хүтэлбэрилэгшэд предприятиингаа водопроводые үргэдхэхэ хүдэлмэри ехээр удааруулжа байна.

Гусиноозерск хотодо саг үргэлжэ уһан дуталдадаг байха юм. Теэд эндэхи хоёр томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд (Гусиноозерскын шахта, Гусиноозерскын ГРЭС) энэ шухала асуудал түргэн шиидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табина.

Арад зониие уһаар хангаха, водопроводой барилга түргэдхэхэ, тэрэниие зүбөөр ашаглаха, гол мүрэнүүдые үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн муухай уһаар бузарлуулхагүйн тула республикын гэр байрын-коммунальна ажахын министерство, аймагууд ба городуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, сомсельсоведүүд зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Зарим предприятинуудта (Улаан-Үдын шэлэй завод, түмэр замай Улаан-Үдын отделени, Улаан-Үдын ТЭЦ), мүн зарим һууриин нютагуудта водопроводуудые зүбөөр ашаглаха, тэдэниие сэбэрээр байлгаха хэрэг нилээд дутагдалтай байһаар.

Улаан-Үдын ТЭЦ-тэ, Гусиноозерскын ГРЭС-тэ, Татауровай барилгын материалнуудай комбинадта, Улаан-Үдын спиртын заводто сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые бариха, ашаглалгада оруулха болзор ойройдоошье сахигданагүй. Буряадай транспортна управлениин предприятинуудта, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй зарим предприятинуудта сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые бариха хүдэлмэри мүнөө болотор эхилэгдээгүй байһаар.

Энээн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, гэр байрын-коммунальна ажахыда, һууриин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл олон.

Тиимэһээ табан жэлэй үлэһэн үе соо (1973—1975 онуудта) гэр байрын-коммунальна ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, гэр байра бариха, городууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд болон һууриин нютагуудта водопроводуудые, сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые бариха асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Тусхайлан хэлэбэл, Улаан-Үдэ хотын водопроводон хоёрдохи ээлжээнэй, городой канализациин, оньһожоруулагдамал прачечнын барилга эрид түргэдхэхэ шухала. Тиихэдэ Хэжэнгэ, Бэшүүр, Загарай, Баргажан тосхонуудта котельнэнүүд баригдажа, ойрын сагта дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Энэ табан жэл соо республикын ниислэл хотодо 500 хүнэй багтаамжатай гостиница баригдажа эхилхэ юм. Тиихэдэ Сэлэнгэ мүрэнэй эрье бүхэлхэ, трамвайн лини бариха талаар нилээдгүй ехэ ажал хэгдэхээр хараалагданхай, Хүдөө нютагуудта гостиница, бани, прачечнанууд олоор баригдаха зэргэтэй. Улаан-Үдэ хотодо, мүн хүдөө нютагуудта ажалшадые электрын элшэ хүсөөр хангаха талаар нилээд юумэн хэгдэхэ болоно.

Татаурово — Баргажанай Адаг гэһэн электрын элшэ хүсэ дамжуулха линиин барилгые «Бурятэнерго» управлени түргэдхэхэ зэргэтэй. Тэрэнэй ашаглалгада оруулагдахада, Баргажанай, Хурамхаанай, Прибайкалиин аймагуудай һууриин тосхонуудые электрын элшэ хүсөөр хангалга эрид һайжарха ёһотой. Гэр байрын-коммунальна ажахын министерство, городууд болон аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд барилга-заһабарилгын предприятинуудай үйлэдбэриин бааза улам бэхижүүлхэ асуудалда онсо анхарал хандуулха зэргэтэй. Банинууд, гостиницанууд, водопроводуудые барилгада, мүн һууриин нютагуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ колхоз совхозуудые үргэнөөр хабаадуулха шухала.

Нүхэд депутадууд! Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха, тэрэниие наринжуулан һайжаруулха хэрэгтэ парти болон Совет правительство тон ехэ анхарал хандуулна. Һүүлэй үедэ КПСС-эй Центральна Комитет ба Совет правительство, мүн Россин Федерациин Министрнүүдэй Совет ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха талаар хэдэн шухала тогтоолнуудые баталан абаһан байна. Байгша оной июль һарада болоһон РСФСР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Парти болон правительствын эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар республика дотор нилээд ажал ябуулагдаһан байна. Наймадахи табан жэлэй туршада ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн 4,8 миллионһоо 11,2 миллион түхэриг болоо гэхэ гү, али республика дотор бүхыдөө 2,3 дахин ехэ болоһон байна. Тиихэдэ ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха 30 гаран шэнэ предприяти баригдаа. Мүнөө республика доторнай ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха 680 гаран предприяти ба мастерской, захил абаха 111 пункт хүдэлнэ. Жэл соо дунда зэргээр 13 миллион түхэригэй хэмжээнэй хүн зоной хэрэглэмжэ хангагдана.

Гэхэтэй хамта ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунданууд олон.

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар табан жэлэй даабаринуудһаа манай республика нилээд гээгдэжэ ябана. Байгша оной үнгэрһэн 9 һара соо ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха түсэб дүүргэгдээгүй.

Городой ба хүдөө нютагуудай ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха хэрэг хоёр ондоо байдалтай байһан зандаа. Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэриин нютаг бүхэндэ ёһотоор эмхидхээгүй дээрэһээ иимэ ябадал дайралдана гээшэ.

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар Яруунын, Зэдын, Хурамхаанай, Хориин, Прибайкалиин ба бусад зарим аймагуудта дутагдалнууд олон дайралдаһаар. Үнгэрһэн жэлэй туршада эдэ аймагуудай хүн бүхэндэ үзүүлэгдэһэн туһаламжын хэмжээн 3 түхэриг 95 мүнгэнһөө 7 түхэриг 75 мүнгэн болоһон байха юм. Энэмнай республикын дунда зэргын хэмжээнһээ нилээд бага байна гээшэ.

«Забайкаллес» комбинат, совхозуудай үйлэдбэриин нэгэдэл, «Скотопром» трест, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, аяншалгын талаар областной совет болон бусад зарим предприяти, эмхи зургаанууд ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинууд республика дотор үшөөл үсөөн байһаар гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагта 45 һууриин тосхон, 11 томо ажахы бии юм. Теэд аймаг дотор ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха ори ганса комбинат, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха гансахан байшан, захил абаха оройдоо гурбан пункт хүдэлнэ. Зэдын ба бусад аймагуудта баһал нимэрхүү байдалтай.

Һууриин тосхонуудһаа холо ажаһуудаг, ажалладаг модошод, малшад, ангуушад, орошод болон загаһашадай үдэр бүриин хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ үшөө ехэ дутагдалнууд дайралдаһаар. Ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудта автотранспорт дуталдана гэжэ заримашуул хэлэжэ болохо. Теэд республикын предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай автомашинануудай парк жэл бүри нэмэжэ байна ха юм. Хэрбээ хүн зоной һуудал байдалай асуудалда анхаралтайгаар хандаа һаа, хүтэлбэрилэгшэ бүхэн энэ хэрэгтэ машина үгэхэ гүйсэд арга боломжотой гэжэ һанагдана.

Ажалшадһаа захил абаха пунктнуудые олошоруулха асуудал удаанаар шиидхэгдэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, байгша ондо Түнхэнэй, Яруунын, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын ба бусад аймагуудта тиимэ 10 пункт нээгдээгүй. Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудые бариха даабари барилгын зарим организацинууд, промышленна предприятинууд саг соонь дүүргэнэгүй. Улаан-Үдэ хотодо ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха байшангай, оньһожоруулагдамал прачечнын барилга [illegible]. Гэр байрын-коммунальна ажахын министерствын барилга-заһабарилгын трест Хори [illegible] нэгэ доро [illegible]. Тэрэнэй [illegible] «Забайкаллес» [illegible] Сэлэн[гын] [illegible] предприятинуудай ажалшадай [illegible] комбинадуудые [illegible] ашаглалгада [illegible] юм. Теэд тиимэ комбинадуудай барилга мүнөөшье болотор эхилэгдээгүй байһаар.

Хубсаһа угааха талаар ажалшадай эрилтэ үшөө гүйсэд һайнаар хангагданагүй. Коммунальна ажахын министерствын мэдэлэй мүнөө бии байһан прачечнанууд гол түлэб предприяти ба эмхи зургаанудһаа ороһон юумэ угаагаад лэ, ажалаа хизаарлана.

Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгада бии байһан дутагдалнууд, хүнүүдэй захилые саг болзор соонь дүүргэдэггүй ябадал, мүн тэдэ захилнуудыень муу шанартайгаар дүүргэхэ ушар ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудай хүдэлмэриин гол дунгүүдые бури доошолуулна гээшэ. Жэшээлэн хэлэбэл, байгша оной түрүүшын хахад жэл соо гэр байрын хэрэглэлэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилгада дайралдадаг дутагдалнууд тушаа 80 гаран гомдол ороһон байха юм. Мүн гутал заһабарилха, мебель хэхэ, мүн химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэхэ хэрэгтэ нилээд дутагдалнууд байһаар.

Нүхэд депутадууд! РСФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй байгша оной июль һарада болоһон табадахи сесси Россин Федерациин ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар ойрын сагта бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые хараалһан байна. РСФСР-эй Верховно Соведэй энэ асуудалаар баталан абаһан тогтоол соо ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг албаниие түргөөр хүгжөөхэ хэмжээнүүд, юһэдэхи табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабари дүүргэлгэдэ ушарһан дутагдалнуудые усадхаха ба шиидхэхы гурбадахи жэлэй социалис уялгануудые заатагүй дүүргэхэ зорилгонууд хараалагдаһан байгаа.

Энэ тогтоолтой зохилдуулан, табан жэлэй үлэһэн саг соо бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудаа дүүргэхэ талаар тусхай хэмжээнүүдые хараалха болонобди. Тингэхэ зуураа, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха албанай табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ асуудалда шухала анхарал хандуулагдаха.

Энэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудые барилга саг соонь дүүргэжэ, ашаглалгада оруулха асуудал ехэ удха шанартай болоно. Тиимэһээ тиимэ предприятинуудые бариха даабари дүүргэхэ хэрэг барилгын организацинуудай, промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай нангин уялга мүн.

Ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг албанай хүдэлмэриин аша үрэ эрид дээшэлүүлхэ, Хориин, Зэдын, Прибайкалиин, Хурамхаанай, Баргажанай, Яруунын ба бусад аймагуудай ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадуудай гээгдэлдэ ороһон ябадалые шэнжэлэн хаража, дутагдалнуудыень дары усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй. Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ [illegible]

Худөөгэй ажалшадай, илангаяа холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ажалладаг малшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ [illegible] хүдэлмэришэд болон студентнүүдэй хамтын байрануудта, гостиницануудта, агаарай болон автомобильна транспортаар аян замда ябагшадай үдэр бүриин эрилтэ үшөө һайнаар хангагданагүй. Тиимэһээ хүн зоной ажалладаг, һурадаг ба амардаг газарнуудтахи хэрэглэмжэ хангадаг албанай хүдэлмэри һайжаруулха талаар үшөө ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ зэргэтэй. Холын малшадай, мүн һууриин нютагуудһаа холо ажалладаг бүхы хүнүүдэй эрилтые үргэлжэдэнь хангаха хэрэг улам һайжаруулагдаха болоно.

Республикын ажалшад жэл бүри автомашина, мотоцикл болон бусад транспорт олоор худалдан абадаг боложо байнхай. Тиимэһээ арад зоной үмсын хэрэглэлэй транспорт техническэ талаарнь хангалга улам һайжаруулха, гараж бариха хэрэгтэ туһалха эрилтэ табигдана. Транспорт техническэ талаар хангаха станцинуудые бариха, тэдэнэй ажал хүдэлмэри саашадань һайжаруулха, пассажирнуудай эрилтэ һайнаар хангадаг болохо талаар Буряадай транспортна управлениин хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг албанай предприятинуудай экономическа дүнгүүдые һайжаруулха, финансын байдал бэхижүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түхеэрэлгэнүүдэй ашаглалга һайжаруулха асуудалнуудта нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг министерство үдэр бүриин анхарал хандуулха болоно. Ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудые түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулха асуудал ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг министерство, республикын госплан хаража үзөөд, республикын Министрнүүдэй Соведтэ өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулха зэргэтэй.

Гэр байрын-коммунальна ажахын, мүн ажалшадай эрилтэ хангадаг предприятинуудые бэлдэхэ тон удха шанартай. Эдэ һалбаринуудта хүдэлхэ кадрнуудта мүнөө 11 мянганһаа үлүү хүн хүдэлнэ. Тэдэнэр тон ехэ, олон ондоо, ехэ удха шанартай ажал хэнэ.

Гэхэтэй хамта дурсагдаһан предприятинуудта хүдэлхэ хүнүүд үшөөл дуталдаһаар. Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг министерствын хүдөө нютагуудтахи предприятинуудта хүдэлхэ хүнүүд илангаяа олоор дуталдана.

Эдэ һалбаринуудта хүдэлхэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ, хүдэлжэ байһан хүнүүдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ талаар, хараалагдаһан даабаринуудые дүүргэхэ талаар ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг, гэр байрын-коммунальна ажахын министерствэнүүд, техническэ мэргэжэл олгохо Буряадай управлени, городууд болон аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг албанай, гэр байрын-коммунальна ажахын предприятинуудай участок бүхэниие мэргэжэл һайтай, [illegible] хүдэлмэришэдөөр хангаха шухала. [illegible] ажалай болон гүрэнэй журам бэхижүүлхэ [illegible] урлан нарижуулагшад болон [illegible]

али болохоор ур… хүдэлмэри бүри һай… ха шухала. Эдэ … ябуулгануудые бэ… кадрнуудта эрилтэ е… бидаг болохынгоо ха… тэдэнэй мэргэжэл… лүүлхэ һайн эрхэ … олгохо, һуудал бай… асуудал зүбөөр … эрилтэ табигдаба. … дые ажалдань дур… хүмүүжүүлхэ асууд… галгын предприяти… дэлмэри һайжаруул… далтай нягта холбо…

Эдэ бүгэдэ дээрэ… жа үзэхэдэ, ажал… һуудалай хэрэглэмж… ха талаар үшөө ех… хэгдэхэ ёһотой боло… мэһээ республикын … нүүдэй Совет, зох… терствэнүүд болон ай… гаанууд, нютагай Со… гүйсэдкомууд энэ … үдэр бүриин анхара… жа, эмхидхэлэй хү… улам һайжаруулха … Ажалшадай гэр бай… һуудал байдалай хэ… хангаха зорилгонууд… лүүлхэ талаар респ… гэр байрын-комм… ажахын ба ажалша… һуудалай хэрэглэмж… даг министерствэнүү… рюусалга тон ехэ. … тус министерствэнүү… тэлбэрилэгшэд нү… мин Г. А., Бизюкин… гэгшэд аппарат… ажал хэрэг эрид һай… жа, өөһэдынгөө мэ… баринуудай хүдэлм… һайнаар хүтэлбэрил… хо уялгатай.

Байгша ондо ху… республика дотор… орожо, Улаан-Үдэ … мүн олохон аймагууд… дай ажахыда нилээд … ушаруулһан байна. … соогоо абтаһан шуха… жээнүүдэй, мүн а… эмхитэйгээр, эрэлхэ… тойгоор уһанай үерта… һэнэй ашаар, нил… юумэн хэгдээ.

Уһанай үерэй ул… дые дары түргэн … һандарһан гэр бай… мүн ажалшадай х… хангадаг албанай об… дые түргөөр заһабар… рэг мүнөөдэрэй шу… рилгонуудай нэгэн …

Заһабарилга - һэр… хүдэлмэридэ 8 мил… хэриг мүнгэ һомолжо… эй Министрнүүдэ… Россин Федерацин… тельство манай рес… да айхабтар ехэ туһ… бэ. Уһанай үертэ д… һан колхозуудай … лээр зээлеэр абаһа… буцаагдахаяа боли… на. Мүн тиихэдэ бу… ламжанууд үзүүлэгд…

Гүрэн түрын энэ … харал ба туһаламж… бөөр хэрэглэжэ, … мүнгэ зөөриинь … ёһоор, ал… үрэ е… хэрэглэхэ ёһотойбди.

Нүхэд депутадууд! … жэлэй шиидхэхы … нартай гурбадахи … дүүрэтэр хоёр һар… үлэбэ. Энэ үе соо … ехэ удха шанартай … ябуулгануудые бэ… гээгдэлдэ ороһон … нуудаа түргөөр … гаргажа, табан жэл… жэлдэхи зорилгону… раалха зэргэтэйбди.

КПСС-эй XXIV … шиидхэбэринүүдые … лэн, республикын … дэлмэрилэгшэд, тэр… коммунальна ажа… гадаг албанай ажа… дэхи табан жэлэй … нүүдые бэелүүлхэ … бүхы хүсэ … манай орон дотор … общество байгуул… арадай агуехэ … өөһэдынгөө горитой… оруулха байһандаа … хыемни зүбшөөһэ… хэр Н. Б. Пивоваро… хэлэһэн түгэсхэдэ … лэбэ.

Зураг дээрэ: зүбшэгдэһэн асуудалнууд нэгэн дуугаар баталагдан абтаа. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи сесси

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

Худалдаа наймаан, нийтын эдеэ хоол ба хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сагүргэлжын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь, депутат **В. И. Тинин** түрүүлэн үгэ хэлэhэн байна.

— Республикын хүн зоной коммунальна гэр байдал, ажаhуудалай хэрэглэмжын шухала асуудалнуудые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ ехэ удхатай, шанартай, — гэжэ тэрэ эхилээ.

Сесси 1972—1973 онуудай туршада худалдаа наймаан, нийтын эдеэ хоолой хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын олон предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэри шалгаhан байна. Тиигэжэ тэдэнэй бэелүүлдэг ажалда зарим тэды амжалтанууд, hайн дүй дүршэлтэй хажуугаар ехэхэн дутагдалнуудай бии байhые элирүүлээ. Тэдэниие сагтаа усадхаха талаар абахые тусхай дээдын эмхи зургаануудта hануулагдаhан, зохихо hанамжанууд ба дурадхалнууд оруулагдаhан байна. Хүн зониие байраар хангаха хүдэлмэри сагайнгаа хожомдожо ябуулагдана, шанар муутайгаар бэелүүлэгдэнэ, заhабари муугаар хэгдэнэ.

Нийтын эдеэ хоолой предприятинууд болон эмхи зургаанууд ажал хүдэлмэриеэ сагай эрилтэдэ харюусахаар ябуулжа мүн лэ бирагүй. Илангаяа үсөөн зүйлэй, шанараар муушаг эдеэ хоол гаргагдана. Гадна hуурин газарhоо холо ажалладаг хүнүүдые, малшадые эдеэ хоолоор хангалгые hайжаруулхаар болонхой. Худалдаа наймаанда түрүү дүй дүршэл үшөөл муугаар нэбтэрүүлэгдэдэг зандаа.

Нүхэр Титов Кабанскын аймагай ажалшадай табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ эршэмтэйгээр ажаллажа байhан тухай, бараг бүхы амжалтануудые туйлаhан тухай тогтоо. Ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгада 290 хүн таарана, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын 52 пункт, 10 станци тэндэ хүдэлнэ, малшадые байра дээрэнь комплексноор хангалгые эмхидхэгдэнхэй. Байгша оной юhэ hарын туршада 1972 оной энэ үеынхиhөө 37 мянган түхэригөөр ехэ хүдэлмэри хэгдээд байна. Кабанск, Селенгинск, Выдрино гэхэ мэтэ хүн зоноор олон тосхон газарнуудта ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын городойхидо адли комбинадуудые байгуулха тухай республикын засагай гүрэнэй зургаанууд үмэнэ нүхэр Титов табиhан байна. Юундэб гэхэдэ, республикын дотор хүн бүхэндэ дундажаар жэл соо 6 түхэригэй хэрэглэмжэ бэелүүлэгдэдэг hаань, имэнүүд посёлогуудта оройдоо 3 түхэриг 90 мүнгэнэй хэрэгсэл хэгдэнэ.

Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ, депутат **В. П.** ... үгэ абажа хэлэхэдээ:

— Ниислэл хотодомнай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадууд ажалладана, типовой магазинуудые ашаглалгада үгэлгэ унжагайруулагдана, столовонуудта хүн зон ходо олон байдаг зандаа, — гэбэ.

— Мүнөө Улаан-Үдын хүн зондо 400 янзын туhаламжа хүргэгдэнэ. Тиигэбэшье гэрэй хэрэгсэл богони саг соо заhабарилха станци үгы гэхэдэ болоно, байрын гэрнүүдэй барилга унжагайруулагдаhаар, барилгын 35 коллективэй 15-ниинь лэ юhэн hарынгаа түсэб дүүргэhэн байна, городой нэгэ хүндэ сүүдхэ соо 300 литр уhан гаргашалагдаха ёhотой hаань, Улаан-Үдын нэгэ хүндэ 160 литр уhан хүрэтэнэ. Городто үмсын мотоциклнууд болон автомашинануудые заhабарилдаг станци барибал, тэрэнэй филиалнуудые хүдөө нютагуудта түсэблэлсөө hаа hайн байна.

Ниислэл хотоёо болбосон түхэлтэй, үзэсхэлэн гоё болгохын түлөө, бүхы республикымнай олониитэ оролдохо ёhотой гэжэ нүхэр Убеев хэлэбэ. Жэшээнь, хүдөөгэйхидhөө Улаан-Үдын горсоведтэ, районно Соведүүдтэ зохимо hанамжа дурадхалнууд үсөөн ородог байна. Городой ажахын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ республиканын ехэ ехэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа hаа, бахал hайн. Өөhэдынгөө эхилhэн барилгануудые городой предприятинууд саг болзор соонь дүүргэхын түлөө муугаар оролдодог, унжагайруулдаг байна. ЛВРЗ, Хэлхеэ холбооной управлени, «Птицепром», «Забайкаллес» комбинат, нарин сэмбын фабрика, судна бүтээдэг завод гэхэ мэтэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые үгэ хэлэгшэ шүүмжэлээ. Юундэб гэхэдэ, зарим предприятинууд горсоведтэй зүбшэнгүй элдэб барилга эхилнэ, тэдэнь барилгын түсэбтэ, hомололгодо саг соогоо оронгүй үлэшэнэ, тиигэжэ унжагайруулагдана. Имэнүүд шалтагаанhаа боложо, юhэдэхи табан жэлэй эхинhээ хойшо байрын 60 мянган дүрбэлжэн метр талмай ашаглалгада үгтөөгүй байhаар.

— Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын ямар нэгэн предприятиин барилгын городто түсэблэгдэхэдэ, тэрэнэй филиалые хүдөөгэй аймаг бүхэндэ гү, али хэдэн аймагуудай хамтаржа хэрэглэхээр хараалдаг байбал, hайн бэлэй гэжэ дурадхалые бидэ дэмжэнэбди, — гэжэ Бэшүүрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Б. Н. Санжиев** мэдүүлбэ. — Жэшээнь, хүдөөдэ телевизоргүй айл гэжэ үгы болоо, тэдэнь эбдэрнэ, заhабарида ороно. Эдэниие аймагай хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинат бааза муутай, мэргэжэлтэдээр хомор, запасной частьнуудаар дуталдадаг дээрэhээ саг болзор соонь дүүргэжэ шаданагүй. Тиигэжэ хүнүүд телевизорээ город абаашаха баатай болодог. Хэрбээ телевизор, холодильник, радио ба бусад гэрэй хэрэгсэл заhабарилдаг ательенүүдэй филиалнуудай хүдөөдэ хүдэлдэг болоо hаань, тус дутагдалнууд түргэн бэелүүлэгдэхэ hэн.

Бэшүүрэй аймагай хүн зондо мүнөө үедэ 200 янзын туhаламжа үзүүлэгдэнэ. Хубсаhа оёхо, сэбэрлэхэ, түлеэ бэлдэхэ, талха татаха гэхэ мэтэhээ эхилээд лэ олон. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын аймагай комбинадай пунктнууд Охин-Булаг, Потанино, Шэбэртэ болон бусад тосхон hууринуудта нээгдэнхэй. Нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 240 мянган түхэригөөр ехэ ажал мүнөө жэлдэ хэгдээд байна. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг комбинадуудай филиалнуудай, пунктнуудай олошорhонhоо энэ дулдыдаа. Жэшээнь, Потанино hууриндахи филиалда 3 хүн хүдэлдэг, тэдэ ажалдаа оролдосотой, эдэбхитэй нүхэд. Хубсаhа оёно, малшадаар ябажа захил хэнэ, гутал хададаг, гэрэй бараа, элдэб хэрэгсэл, электроприборнуудые заhадаг. Теэд бүхы филиалнууд иимээр хүдэлнэ гэхын аргагүй, мэргэжэлтэд дуталдана. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэридэ аймаг дотор 150 гаран хүн хабаадана. Энэ үсөөн. Тиимэhээ техникумүүд, институдууд болон бусад тусхай мэргэжэлэй hургуулинуудта хүдөөгэй ажахынуудай, илангаяа аймагай партийна, совет эмхи зургаануудай зуурашалгаар залуушуулые эльгээжэ hургаха шухала.

Энээнhээ гадна нүхэр Санжиев ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудые hайн байрануудтай болгохын түлөө хүдөөгэй ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд мүртэй оролдодоггүй гэжэ тэмдэглээ.

— Хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха предприятинууд болон эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэридэ нютагай болон аймагай Соведүүдэй hаналаа бодотоор хандуулдаг газарта ажал хүдэлмэри ябала hайнаар эмхидхэгдэдэг. Тарбагатайн ба Хэжэнгын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадуудай хүдэлмэриин жэшээ дээрэ тоггон харуулhуу — гээд, республикын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын министрэй орлогшо **М. П. Пономарёв** үгэсэ эхилээ. Тэрэнэй тэмдэглэhэнэй ёhоор, нэрлэгдэгшэ комбинадууд тон адли арга боломжотой, мэргэжэлтэдээршье дүтэрхы болоно. Теэд ажалайнь үрэ дүн хоёр ондоо байха юм.

Хэжэнгын хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинат Тарбагатайн комбинадай бэелүүлдэг ажалай гурбанай хоёр хубиин тухай хүдэлмэри хэнэ. Энэ ажалай эмхидхэлэй муухаа болоно. Тус ажалда табигдаhан хүнүүд эдэбхи үүсхэл гарганагүй, шухала, харюусалга ехэтэй хүдэлмэри хэнэбди гэжэ мэдэрнэгүй. Эгээл муунь юуб гэхэдэ, аймагай Соведэй гүйсэдком хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай хүдэлмэриие саг үргэлжэ хиналта доро байлганагүй, ажалаа hайжаруулха талаарнь эрилтэ муугаар табина.

Улаан-Үдын аймагта ондоо байдал үзэгдэнэ. Аймагай Соведэй гүйсэдком комбинадай хүдэлмэреэр саг үргэлжэ hонирходог, гүйсэдкомойнгоо заседани дээрэ хаража үзэдэг байна. Иимээр Улаан-Үдын аймагай нютагай соведүүдтэшье хүдэлмэри эмхидхэгдэнхэй. Нүхэр Плотников Хэжэнгын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадтал адли бирагүй ажалтай комбинадууд олон гэжэ тэмдэглэнэ. Хоринн, Баунтын, Прибайкалиин, Хяагтын болон бусад аймагуудай комбинадууд юhэн hарынгаа түсэбүүдые оройдоол 95,1 процент дүүргээ, тэдэнэй бүтээдэг, ажал хүдэлмэринь шанараар тулюур зандаа. Колхоз, совхоз бүхэндэ бэрхэ электро-радио слесарь, оёдолшон, дархан гэхэ мэтэ мэргэжэлтэд зоотехник, агрономтой адляар сэгнэгдэхээр болоо гэжэ тэрэ хэлэнэ. Хүн зоной ажаhуудалай эрилтэнүүдые hайнаар хангадаг болоогүй сагта үйлэдбэриин эрхим дүнгүүд туйлагдахагүй.

Тиихэдэ комбинадуудай материально-техническэ баазые hайжаруулха хэмжээнүүдые республикын Министрнүүдэй Совет абахаар болоо.

Республикын хүн зоной ажаhуудалай хамаг бүхы эрилтэнүүдтэ хабаатай предприятинуудай, эмхи зургаануудай барилганууд хэмhээ гадуур ехээр унжагайрдаг байна. Энээн тухай сесси дээрэ үгэ хэлэhэн олон хүн тэмдэглээ. Жэшээнь, Буряадай АССР-эй ажаhуудалай коммунальна ажахын министр, депутат **Н. И. Бизюкин** Буряадай барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлбэ. Капитальна заhабарилга ба барилгада республикын предприятинуудай, эмхи зургаануудай hомолhон мүнгэнhөө гадуур энэ табан жэлдэ 8,5 миллион түхэригэй барилга хэгдэхэ ёhотой байна. Теэд тус управлениин хэдэг барилгаяа түргэдхэхэ хэмжээнүүдые абадаггүйhөө боложо, hомологдоhон мүнгэнэй гурбанай нэгэ хуби хии hалаха туйлдаа хүрөө. Жэшээнь, Улаан-Үдэ хотодохи хүн зоной хэрэглэдэг уhа сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдэй барилга республикын 50 жэлэй ойдо бэлэн болоод байха ёhотой аад, мүнөө болотор унжагайруулагдаhаар, асфальт-бетон гаргадаг заводой барилга тогтошонхой шахуу. Иимэнүүд олон шухала барилганууд хүдөөдэшье хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Улаан-Үдын авиационно завод, Бурятцелинстрой болон бусад предприятинууд мүн лэ хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгада хабаатай барилгануудые унжагайруулна.

Саашань үгэ хэлэгшэ иимэ нэгэ дурадхал оруулаа. Мүнөө үедэ колхоз болон совхозууд «хүл дээрээ гараа», олзын ехэ орошотой болоо. Энээнтэй дашарамдуулан тэдээндэ хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха өөhэдын комбинадуудые бариха эрхэ олгоо hаа, яаха юм? Иимэнүүд туршалга гүрэнэй олон область, хизаарнуудта хэгдээд, урагшатай бэелүүлэгдэнэ. Юундэб гэхэдэ, мүнөө хүн зоной эрилтын ургажа байhан сагта гансахан аймагай комбинат хаанашье хүрэхэгүй байна. Колхоз, совхозууд хэрбээ өөhэдын комбинадуудтай болоод, тэдэнэйнгээ хүдэлмэриие ажахын тоосооной гуримаар эмхидхээ hаа, олзо оруулдаг үшөө нэгэ hалбаритай болохо hэн. Тиимэ комбинадуудаар дамжуулан, ажаhуудалай, коммунальнашье ажахын предприятинууд болон эмхи зургаанууд ажал хүдэлмэриеэ ябуулха байгаа. Мүнөө республикын коммунальна ажахынууд hуурин тосхонуудта өөрын баазагүй байна бшуу.

Хорин аймагай Дээдэ-Хүрбын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ц. Ц. Цыцыктуев** үгэ абаба.

— Манай Хүрбын совхозой, леспромхозой хүдэлмэришэд Буряадайнгаа бүхы ажалшадта адляар түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбүүдые ба абаhан уялгануудаа дүүргэхын, үлүүлхын түлөө унаhан малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллажа ябана. Совхознай хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха юhэ hарынгаа түсэбые сүм дүүргээ. Мяхаар 103, hүэээр 104, ноhоор 100, үндэгөөр 101 процент уялганууднай дүүргэгдөө, таряа гүрэндэ худалдаха түсэбнайш үлүүлэгдэхэ гэжэ тэрэ хөөрэбэ. — Эдэ амжалтанууд нилээд ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин, социалис мүрысөө дэлгэрүүлhэнэй ашаар туйлагдаа. Ажалай үндэр габьна харуулан ябадаг хонишод болон hаалишадаараа, механизаторнууд болон модо бэлэдхэгшэдээрээ (тэдэнь мүн лэ 9 hарынгаа түсэб дүүргээ) омогорходогбди. Эдэ зоной ажаhуудалай али бүхы хэрэглэмжэнүүдые дүүрэн хангаад байгаа hаа, үшөөшье ехэ амжалтанууд туйлагдаха hэн. Юундэб гэхэдэ, элдэб хилээмэ талханда, hүхэ хюрөөдэ гэжэ гү, али хубсаhаа hэлгэхээ гэртээ ерэхэ, автомашинадаа запасной часть бэдэрхэ, врачта үзүүлхэ, үhэеэ заhуулха гэхэ мэтээр нилээдхэн ехэ сагаа хаяна ха юм. Эдэ бүгэдынгөө түргэн бүтэжэ үгөөгүй hаа, тэдэ удаан hаатаха, урмаа хухарха баатай болодог, иимэ хүнэй ажалынье бүтэсэгүй байхаяа hанадаг ха юм. Энээнэй хажуугаар багахан үхибүүдшни фермынгээ гү, али гүүртэ, отара дээрэхи гэртээ гансаараа үлэhэн гү, али хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэр дуталдадаг, телевизор хараха арга үгы байг — урмашни бүри хухарха, үхибүүдээ hургаха, сүлөө сагаа бэедээ туhатайгаар үнгэргэхэ газарта байhайб гэжэ hанахаар болохо бэшэ гү? Мүнөөмнай хүнүүд ганса олзын түлөө мал, хонин ажалда хүдэлхөө болижо байна, — гээд, тэрэ хөөрөөгөө саашань үргэлжэлүүлхэдэ, —

— Мүнөө промышленна үндэhэтэйгөөр үйлэдбэри эрхилхэ саг ерэнхэй. Теэд манай совхоз мүнөө болотор нэгэшье типовой фермэтэй болоодүй, леспромхозоймнай автомашинанууд удаан зогсодог, тэдэниие заhабарилдаг мастерскойн бааза муу, гадна соёлоймнайшье гуламтанууд муухан гэрнүүдтэй, hургуулимнайш үзэмжэгүйгөөр харагдадаг. Эдэ бүгэдые hэргээхын, барилга хүдөөдэ hайжаруулхын тула республикын партийна, совет дээдын организацинуудай зүгhөө тусгаар оролдолго хэрэгтэй болоо, мүнгэн hомологдохо ёhотой гэжэ hанагдана, — гэбэ.

КПСС-эй Захааминай райкомой нэгэдэхи секретарь депутат **Н. Б. Михеев** аймагайнгаа хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга ба худалдаа наймаанай хүдэлмэри hайжаруулха болон соёлой добтолго улам үргэдхэхэ талаар районно партийна организациингаа ябуулдаг хүдэлмэри тухай хөөрэбэ.

Аймагай партийна эхин организацинууд тус хүдэлмэри саг үргэлжынгөө хиналта доро абанхай. Шухала энэ хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ, эмхидхэхэ хэрэг коммунистнуудта, харюусалгаяа hайн мэдэхэ хүнүүдтэ даалгагдана, тэдэнhээ шангаар асуугдадаг. Мүнөө холын фермэ, отара, гүүртэнүүдтэ ажаллажа ябаhан хүнүүдые хангаха дүй дүршэл манай аймагта бии. Тэрэ хадаа — комплексно хангалга болоно. Тусгаар зохёогдоhон графигай ёhоор врач, фотограф, наймаалагша, хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха комбинадай хүдэлмэрилэгшэ, электро-радио техникэ заhабарилдаг мастер нэгэн доро культбазануудта ошодог байна. Тиимэ арбан гурбан культбаза Захааминай аймагта байгуулагданхай. Тус бригадын ерэхэ үдэр дүтэ шадарай малшад тэндээ суглардаг. Тон иимээр соёлой хүдэлмэри ябуулагдадаг. Лектор библиотекарь ба агитбригадын гэшүүдhээ бүридэhэн бүлэг соёлшод мүн лэ өөhэдынгөө графигаар культбазануудта ерэжэ, концерт ба кино харуулдаг, лекци уншадаг, номуудые hэлгүүлдэг, культбазын улаан буландахи мүрысөөнэй дүнгүүдэй самбарнуудые шэнэлжэ, ханын hонин, сахилгаан хуудаhануудые гаргадаг байна.

Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие партийна организацинуудай хүтэлбэри доро нютагай Соведүүдэй депутадууд, эдэбхитэд, комсомолшууд, тусхай табигдаhан хүдэлмэрилэгшэд бэелүүлнэ гээшэ. Малшадай 400 гаран гүүртэ, фермэ, отара дээгүүр ажаллажа байhан хүн зон комплексно иимэ хангалгада хабаадуулагданхай.

Энээнhээ гадна хүдөөгөөр автолавканууд ябадаг байна. Тэдэнэй хүдэлмэридэ, дутагдалнууд үзэгдэдэг гэжэ нүхэр Михеев тэмдэглэбэ. Нэгэдэхеэр, автолавканууд үсөөн, тиимэhээ удаан боложо малшадта ерэдэг. Хоёрдохёор, малшадай, холын фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр хүдэлжэл байhан хүнүүдэй хэрэглэдэг гар үзүүрэй зүйлнүүд автолавкада хомор байхаяа hанана. Илангаяа резинэ, кирзовэ гуталнууд, элдэб телогрейкэнүүд, бээлэйнүүд ба бусад ажалай хубсаhан үсөөн абаашагдана. Автолавкануудай эдеэ хоолой зүйлнүүд анханhаа шэгнэгдээгүй байна. Заримдаа нэгэ мэшээг сагаан талхые хэдэн хүндэ хубаахын орондо, наймаалагшадынь нэгэ хүндэ үгэжэрхёод ябашахаяа hанадаг. Иимэнүүд бусадшье дутагдалнууд али олон дайралдадаг. Тэдэниие усадхажа, хүн зоной ажаhуудал саашадань hайжаруулха тухай, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө аймагай партийна организациин саашадаашье оролдохо байhан тухай үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

Ендэ дээрэ Хяагта хотын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **С. П. Климов**.

— Манай Хяагта хотын эхин байгуулагдаhаар 250 жэлэй ой 1976 ондо болохонь. Энэ баярта ойн дүтэлхэ бүри бидэ, Сибириин энэ эгээ үниинэй хотонуудай нэгэндэ ажаhуугшад, городоо болбосон түхэлтэй болгожо хүдэлмэриеэ түргэдхэнэ гээшэбди. Тиигэбэшье хэхэ хүдэлмэри тон ехэ. Хяагтамнай хуушанай хото болохолоороо тэрэниие болбосон түхэлтэй болгожо hэргээхэдэ, шэнэ барилгануудые хэхэдэ орёо. Түбхын түрүүн түхэл шарайень урданайнь янза соо үлөөхын түлөө оролдолго гаргагдана, түүхын ба дайшалхы революционно үйлэ хэрэгүүдтэй холбоотой олон памятнигууд бии, мэдээжэ хүнүүдэй ажаhууhан гэрнүүд үлөөгдэнэ, hэргээгдэнэ. Манай хото Сүхэ-Баатарай орденоор шагнагдаа, — гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэхэдээ, Хяагта хотын 250 жэлэй ой хадаа бүхы Буряадай ажалшадай баяр болохо ёhотой гэжэ тэмдэглэбэ.

Саашань тэрэ Хяагта хотын хүн зоной ажаhуудалай hайжаржа байhан тухай хөөрэбэ. Хэрбээ 1972 ондо тэндэхи хүн зондо 200 янзын туhаламжа үзүүлэгдэhэн байгаа hаа, байгша ондо 205 янзын туhаламжа үзүүлэгдэдэг болоод байна. Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын 20 предприяти ба эмхи зургаан город соо хүдэлнэ. Тиигэбэшье, хүн зоной эрилтэ хүсэд хангагданагүй. Нүхэр Климов шэнэ комбинат, хубсаhа арилгадаг пункт, оёдолой, гутал заhабарилгын ательенүүдые бариха тухай городой hунгагшадай захянуудые бэелүүлгэдэ туhалхыень республикын Верховно Соведые, правительствые гуйба.

Энээнhээ гадна нүхэр Климов Хяагтын аймагай хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай муугаар хүдэлдэг, түсэб даабаринуудаа дүүргэдэггүй тухай республикын Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын анхаралые хандуулба. Тус комбинат аймагай хүн зоной хэhэн 47 мянган түхэригэй захил дүүргээдүй, унтажшоод байна. Гол түлэб ажалай эмхидхэлэй муухаа, элдэб материалнуудай дутадаг, мебель бүтээдэг Серовой нэрэмжэтэ фабрикын абаhан захилаа саг соогоо дүүргэдэггүй дээрэhээ иимэ сошордолтой ушар тохёолдоо. Гадна Хяагтын аймагай складуудта Улаан-Үдын «Труд» нэгэдэлэй бүтээhэн 3 мянган түхэригэй гутал хэншье абанагүй, хэбтэнэ. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй шанар муу.

— Улаан-Үдын авиационно завод юhэдэхи табан жэлэй гурбан жэл 9 hарын туршада өөhэдынгөө 470 гэр бүлэдэ шэнэ байра барижа үгөө. Табан жэлэй дүүрэтэр 2 миллион 500 мянган түхэриг байрын гэрнүүдые барилгада гаргашалагдаха, — гэжэ Улаан-Үдын авиационно заводой директорэй орлогшо **С. П. Дурхисанов** сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ, — Заводой хүдэлмэришэдэй 800 квартирада электро-пеэшэнүүд тодхогдоо, байрын гэрнүүдэй заhабарилгада ехэ мүнгэн табигдана. Тиигэбэшье, байрын асуудал заводто шиидхэгдээгүй. Мүнөө үедэ 16—17 жэл хүдэлhэн хүнүүдтэ байранууд үгтэжэ байна, — гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. — Энээнэй хажуугаар заводой дирекци хүдэлмэришэдөө hайнаар амаруулхые, тэдэнэйнгээ бэеын элүүрые хамгаалхые оролдодог. Авиационно завод шадар hайн стадион хүсэндөө ороо, тамиралгын бассейн баригдаа, спортивна залнууд хүдэлнэ. 1973 ондо санаторинууд болон курортнуудта заводой путевкоор 750, туристын баазануудта 500, Котокель нуурай хажуудахи манай заводой амаралгын баазада 512 хүн амараа. Мүнөө үедэ дурсагдагша амаралтынгаа баазые бүри үргэдхэжэ, амаралтын байшан барижа байнабди. Эдэнэй дүүрэхэдэ, зундаа мянгаад хүн амаржа гараха аргатай болохо.

Эдэ бүгэдэ заводой фондhоо hомологдоно. Тиигэбэшье хүн зоной ажаhуудалые хангалга тэдэнэй эрилтэhээ үшөө үшөөл холохон үлэнэ. Тус хүдэлмэридэ 5 мянган хүн ажалладаг байна. Энээнтэй дашарамдуулан, үгэ хэлэгшэ хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын предприятинууд ба эмхи зургаануудта хүдэлэгшэдэй өөhэдынь эрилтэнүүдые хангалга hайжаруулха шухала гэhэн дурадхал оруулаа.

Тэрэнэй hүүлээр «Забайкаллес» комбинадай начальник, депутат **А. И. Кораблев** Буряадай барилгын управлениин начальник, депутат **К. А. Восканянц** үгэ хэлээ.

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи сесси промышленность, барилга, транспорт ба хэлхеэ холбооной хүдэлмэриин талаар, мүн байгаали хамгаалха асуудалаар саг үргэлжын комиссинуудай түрүүлэгшэнэр **А. С. Асеев**, (Улаан-Үдэ, Орешковскэ hунгуулиин округhоо депутат), **Н. Е. Шелковников** (Прибайкалиин аймаг, Ильинскэ hунгуулиин округhоо депутат) гэгшэдэй элидхэлнүүдые хаража үзөө. Тус асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ, депутат **И. Д. Черняков**, Хорин аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Г. Н. Бородин** хабаадаа.

Сесси зүбшэгдэhэн асуудалнуудаар тогтоолнуудые абаа. Удаань Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталаа. Тус асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн нүхэр **Ц. Ц. Цибудеев** элидхэл хэhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: депутадууд сессиин забhарлалай үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ПРОМЫШЛЕННОСТИИЕ ХҮГЖӨӨХЭ 1973 ОНОЙ ЮhЭ hАРЫН ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлениин мэдээсэл

	Социалис улигаар хараалагдаhан ёhoop 1973 оной түсэбhөө гадуур бүтээгдэхэнь	1973 оной 9 hарын түсэбhөө гадуур бүтээгдэhэниинь	1973 оной уялгануудтай жэшэhэн процентээр	1973 оной 9 hарын түсэбhөө дутуу бүтээгдэhэниинь
...продукци худалдалга — миллион түхэригөөр	15	2,7	18	—
...бүтээлгын ба мебель болбосоруулгын продукци үйлэдбэрилгэ — ...түхэригөөр	2,5	—	—	53,1
...гэдэhэн продукци: ...автоматизациин хэрэгсэл, тэдэнэй запасной частьнууд — мянган түхэригөөр	70	—	—	—
...алга — тонноор	500	—	—	791
...тоогой, 100 квт ...электродвигательнүүд — хэhэгээр	50	40	80	—
...орна прицепүүд — ...ээр	50	439	8,8	—
...дутуу дүүргэhэн —				
...мянган тонноор	30	47	157	—
Цемент — мянган тоноор	3	4,4	147	—
Сонхын шэл — мянган дүрбэлжэн метрээр	50	—	—	1830
Шифер — миллион хэhэг плитээр	1	1,5	150	—
Барилгын модо шэрэлгэ — мянган кубометрээр	50	—	—	299
Ноhон бүд — мянган погонно метрээр	10	15	150	—
Мебель — мянган түхэригөөр	30	—	—	461
Угаагдаhан ноhон — тонноор	100	1042	10,4	—
ээрэгдэhэн ноhон — тонноор	10	13	130	—
Колбасагай зүйлнүүд — тонноор	100	72	72	—
консервэ — мянган баанхаар	350	—	—	883
Загаhанай товарна эдеэ хоолой продукци — тонноор	110	—	—	43
Культурно-ажаhуудалай ба ажахын хэрэглэлэй эд бараан — мянган түхэригөөр	28086	20607	73	—
Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие үлүүлэн дүүргэхэ	20 процентээр	—	—	—
Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилые ехэдхэхэ	80 процентээр	61	—	—

Республикын промышленность ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ 9 hарын түсэбые 99,6 процент дүүргээ, Улаан-Үдэ городой промышленность — 100,9 процент дүүргэhэн байна.

Республикын 77 промышленна предприяти ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ 9 hарын түсэбые дүүргээгүй. Тэдэнэй тоо 39 процент болоно. Эдэ предприятинууд 20,9 миллион түхэригэй продукци түсэбhөө дутуу үгөө.

9 hарын туршада ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даабарие ходо дүүргээгүй байгаа гэбэл: Хорин, Хүрбын, Онёогой леспромхозууд, Хударын тоhоной завод, Галуута-Нуурай оёдолой фабрика, Улаан-Үдын кондитерскэ фабрика.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ургалтын ба салин хүлhэнэй дунда зэргын ургалта хоёрой хоорондохи тэнсүүри январь-август hарануудта тааруу зүб байгаа. Тиихэтэй хамта 76 предприятида салин хүлhэнэй дунда зэргын ургалта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын ургалтаhаа ехэ болоо.

Товарна продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха даабари 1973 оной январь-август hарануудай туршада дүүргэгдээгүй, 2,3 миллион түхэригөөр үлүү ехэ гаргаша хэгдээ.

Республикын промышленностьда научно-шэнжэлэлгын гол шухала хүдэлмэри хэхэ, наука ба техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар гүрэнэй түсэбэй ёhоор 1973 оной 9 hара соо 74 хэмжээ ябуулга бэелүүлхээр хараалагдаhан байгаа. Түсэбөөр хараалагдаhан 53 хэмжээ ябуулга дүүргэгдээ ба үлүүлэн дүүргэгдээ. Арбан хэмжээ ябуулгын зариманиинь дүүргэгдээ. 11 хэмжээ ябуулга огто дүүргэгдээгүй.

«Электромашина» завод, «Теплоприбор» завод, «Сельхозтехника» гэжэ Буряадай республикын нэгэдэл, нютагай промышленностиин министерствын, ой модоной ажахын министерствын, түлишын промышленностиин управлениин предприятинууд наука ба техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ түсэбөөр хараалагдаhан даабаринуудые дүүргэhэн байна.

«Забайкаллес» комбинат пиломатериалнуудые томо багсаар ашаглажа ябуулха түсэбөө, мяханай промышленностиин Буряадай республикын нэгэдэл мяханай түүшэ ашагтай hайнаар болбосоруулха гурим, эдеэ хоолой промышленностиин министерство амhарта, хайрсаггүйгөөр продукци тушаан абаха, хадагалха хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньhожоруулха, завод дотороо талха шэрэлгые оньhожоруулха даабари дүүргээгүй байна. Хилээмэнэй продуктнуудан управлени наука техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхээр түсэблэгдэhэн 17 хэмжээ ябуулгануудай 6 хэмжээ ябуулгын түсэбые, арад зоной ажаhуудалай эрилтэ хангадаг министерство түсэбөөр хараалагдаhан 21 хэмжээ ябуулгануудай хоёрыень дүүргээгүй байна.

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени

Уран зохёолшодой холбоондо

Уржадэр Уран зохёолшодой холбоондо КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь В. И. Бирюковтой уулзалга болобо. Тэрэ уулзалгада уран зохёолшод, журналистнар байгаа. Нүхэр Бирюков республикынгаа промышленностиин хүгжэлтэ тухай тон тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Тиихэдээ манай республикын промышленностьда бии болоожо байhан шэнэ юумэн тушаа тогтоhон байна. Удаань обкомой секретарь уран зохёолшодой асуудалнуудта харюусаа.

Ц. ДОНДОГОИ.

БУРЯАД ПОЭЗИИН, ХҮГЖЭМЭЙ ҮДЭШЭ

Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи интернат-hургуулиин уужам haруул таhалга соо октябриин 12-то буряад поэзиин ба хүгжэмэй үдэшэ hонирхолтойгоор үнгэрбэ. Энэ үдэшэ hурагшадай уряалаар поэтессэ Ц. Дондогой, композитор Ч. Павлов, радио болон телевидениин дуушан Наталья Будаева ба филармониин дуушан Анатолий Сокин гэгшэд ерэбэ. Ендэр дээрэ сэсэгүүд табяатай. Хүгжэмэй ирагуу гоё аялга зэдэлнэ. hургуулиин ахамад классай hурагшад үни хада сугларанхай.

Уулзалга эхилжэ, hурагшадай альга ташалган доро хүндэтэ айлшад гаража ерэбэл даа.

Поэтессэ Ц. Дондогойдо үгэ үгтэнэ. Поэтессэ өөрынгөө ажал хүдэлмэри, уран зохёол тухай тон hонирхолтойгоор хөөрэhэнэйнгөө hүүлээр, шүлэгүүдээ уншажа үгөө.

hурагшад поэтессын «Пабло Нерудын haруул дурасхаалда», «Эжыдээ дуратайб гэhэн аад...» ба хүүгэдтэ зорюулhан «Унтанов» гэжэ шүлэгүүдынь халуунаар угтаа, шүлэгүүдээ уншажа дүүргэхэдэнь нэрьемэ альга ташалган болоо.

Композитор Ч. Павлов өөрынгөө ажал хүдэлмэри ба мүнөө ямар шэнэ дуунуудые бэшэжэ байhанаа hурагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Композиторай хөөрөөгөө дүүргэхэдэнь, филармониин дуушан Анатолий Сокин гитара дээрэ Н. Дамирановай «Ургы» гэжэ дуу гүйсэдхэбэ. Энэ дуушанай гитара дээрэ наадажа байгаад уран гоёор дуулахадань, hурагшад удаан альга ташалдажа, үшөө дахин дуулахыень гуйба. Поэт Ц. Галсановай үгэ дээрэ Ч. Павловай зохёоhон «Түрэл дайда» гэжэ дуу дуушан гүйсэдхэжэ, бүгэдэндэ мүн баhа hайшаагдаа.

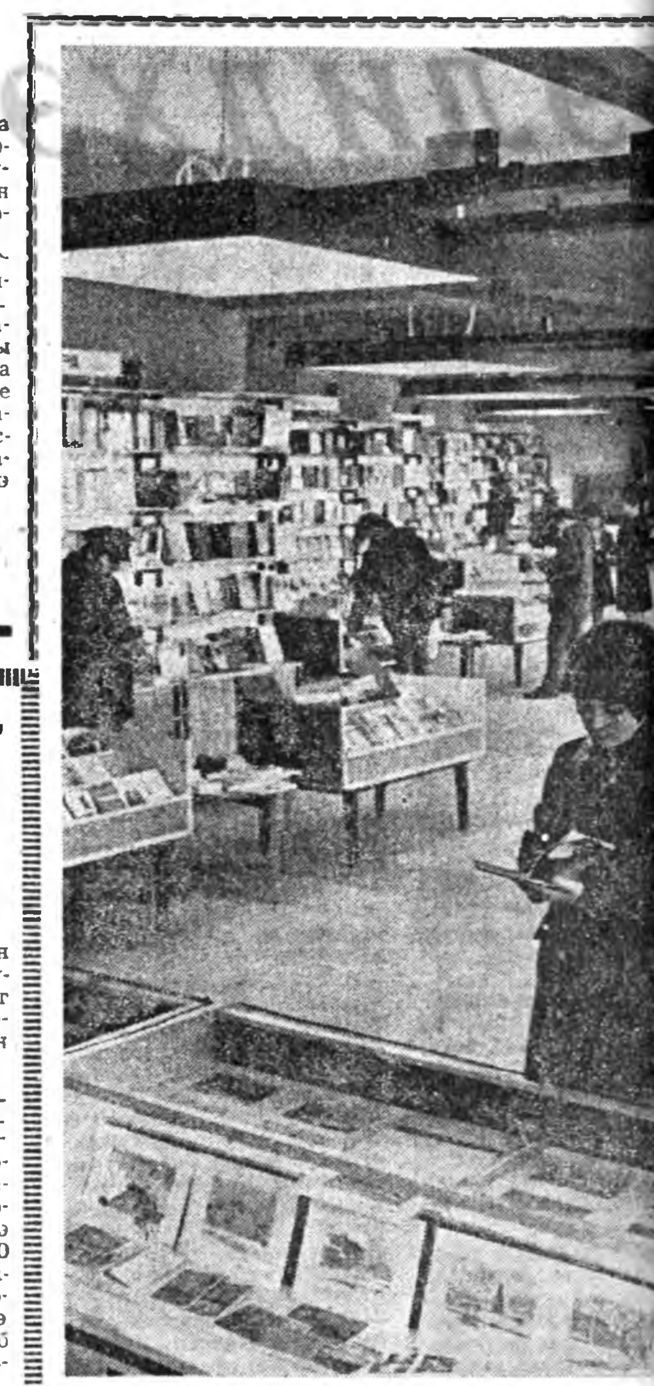
Дуушан Наталья Будаева композиторай зохёоhон «Далайн долгид», «Наhанай гуниг» ба «Пионернүүдэй марш» гэhэн дуунуудые дуулаба. Пианино дээрэ Ч. Павлов өөрөө наадажа үгэбэ. Энэ бэлигтэ дуушанай ирагуу хонгёо хоолойе хэдышье шагнамаар гээшэ. Дуулажа дүүргэхэтэйнь сасуу хүнүүд нилээд удаан альга ташажа, бүхы сэдьхэлhээ баясажа байhанаа мэдүүлхэ юм. «Намайгаа бүүхэн мартаарай» гэжэ дуугаар дуушан энэ уулзалгаяа дүүргэнэ. 8-дахи «б» классай hурагшад багахан концерт харуулба. Концертын hүүлээр хүндэтэ айлшадтаа номуудые, сэсэгүүдые бэлэг болгон hурагшад баряа.

Энэ үдэшэ hурагшад бүгэдөөрэн хүхюутэй, шогтойнууд ябаа hэн. Зал соо хүгжэм наадажа, hурагшад хатар наадаяа эхилнэ.

Энэ тон hонирхолтой уулзалгын түлөө хүндэтэ айлшадтаа hурагшад халуун зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргөөд, буряад арадайнгаа уран шүлэгые, дуу хүгжэмые жэлhээ жэлдэ баяжуулан, олоной дунда ойлгуулан тараажа ябахыень хүсөө бэлэй.

Буряад поэзиин ба хүгжэмэй үдэшэ болбол ойрдоол хоёр час тухай үргэлжэлөө. Тиигэбэшье hурагшанарай зүрхэ сэдьхэлдэ ургы сэсэг бадаруулжа шадаа ха юм. Иимэ уулзалгануудые саг үргэлжэ эмхидхэжэ, залуу үетэнние Буряад искусстватай бүри дүтөөр танилсуулжа байгаа haa, ехэ туhатай байха бэлэй.

С. БАБУЕВ,
Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай студент.

УЛЬЯНОВСК. hаял эндэ Минаевай нэрэмж... үйлсэдэ номой шэнэ мага... нээгдэбэ. Тус магази... худалдаанай талмай ... дүрбэлжэн метрhээ дэ... болодог. Номой тагууд ... рэ эрдэм ухаанай бүхы ... баринуудаар дуратай ли... ратураяа шэлэжэ аба... болохо байна.

Зураг дээрэ: магазинай ... далдаанай зал соо.

ТАСС-ай фотохроника.

Спорт

ТОБШО hОНИН

ШАТАР. СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө Москвада үнгэргэгдэжэ байhан мүрысөөнэй арбан нэгэдэхи тур болобо. Энэ нааданда Геллертэй уулзахадаа тэн сэжэ, Анатолий Карпов 7 очкотой болоод түрүү hуурида гараба.

Белявский Тальда шүүгдээ. Савон — Петросян, Рашковский — Аверкин гэгшэдэй уулзалганууд тэнсэлгээр дүүрэhэн байна.

Энэ турта Спасский Таймановтай наадахадаа, партияа 42-дохи ябадалдаа хойшолуулба. Тиихэдээ ехэ булюу байдалтай. Бусад партинуудынь мүн лэ хойшолуулагдаа.

ХОККЕЙ. Шайбатай хоккейгээр ороной чемпионадай октябриин 16-да үнгэргэгдэhэн нааданда Воскресенскиин «Химик» Ленинградай СКА-тай уулзахадаа, 5:4 тоотойгоор илаhан байна. Воскресенскhээ аха дүүнэр Голиковтон — гурбан шайба, харин Ленинградhаа аха дүүнэр Солодухинтан хоёр шайба сохижо, шалгарhан байха юм.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан ниислэлэй «Крылья Советов», «Динамо» команданууд энэ үдэр Москвада уулзаба. Орёо шанга тэмсэлдэ «Крылья Советов» командын хоккеистнүүд 3:1 тоотойгоор шүүгээ. Тус командын нэгэдэхи звено илангаяа hайнаар наадаhан байна. Анисин, Климов, Дмитриев 1—1 шайба сохижо оруулhан байна. Харин тиихэдэ Мотовилов харюугай нэгэ шайба сохижо оруулаа. Тиигэжэ «Крылья Советов» командын хоккеистнүүд 18 очкотой болоожо, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

***

ПРАГА. Чехословакиин дээдэ лигиин хоккеистнүүд мүрысөөнэй нэгэдэхи дүхэриг дүүргэээ. Эндэ Прагын «Спарта», Йиглавын «Дукла» командануудай наадан үнгэргэгдөөгүй. Гэбэшье «Спарта» 18 очкотойгоор түрүү hуури эзэлнэ. 14 очкотой «Дукла» Литвинов хотын хоккеистнүүдтэй хамта 2—3-дахи hуурида гараба.

Урдань ЧССР-эй суглуулагдамал командын мэдээжэ хоккеист байhан Людек Букачай hоридог «Спартын» hайн наадан олоной анхарал татана, hонирхол үүсхэнэ. Кошицо хотын командаhаа ниишэ ерэhэн, Чехословакиин суглуулагдамал командын вратарь Иржи Холечек прагынхидай сахые найдамтайгаар хамгаална. Суглуулагдамал командын гэшүүн Хорешовски, ЧССР-эй суглуулагдамал командые удаан саг соо hориhон Владимир Костын хүбүүн — хори наhатай Владимир Костка хамгаалалтада hайнаар наадана. Хэзээ нэгэтэ Владимир Косткын хүбүүн Канадын эдиршүүлэй командада наадалан байгаа. Кохта добтолгодо илангаяа шалгарна.

ПАРИЖ. «В» бүлэгэй командануудай дүнгэ дэлхэйн ба Европын түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөнүүд 1974 оной мартын 8-haa 17 болотор Францин Гап, Гренобль, Лион хотонуудта нэгэ дүхэригөөр үнгэргэгдэхэ.

ОТТАВА. Канадын-Американ профессиональна лигиин (НХЛ) чемпионат эхилбэ. 16 команда мүрысөөндэ хабаадана. Зүүн талын бүлэгтэ — Монреалиин, Бостоной команданууд, баруун талын бүлэгтэ Сан-Францискын, Чикагын клубууд эрхимлэжэ ябана.

Нёдондо жэл Швециин «Тре крунур» командада наадаhан хамгаалагша Сальминг, добтологшо Лундстрем илангаяа hайнаар наадана гэжэ спортивна шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ВОЛЕЙБОЛИСТКАНУУД УРУГВАЙДА УУЛЗАХАНЬ

Волейболоор дэлхэйн кубогта хүртэхын түлөө эхэнэрнүүдэй командануудай түрүүшын мүрысөөн Уругвайн Монтевидео, Мерседас болон Ривьерэй хотонуудта октябриин 19-дэ эхилхэнь. СССР-эй суглуулагдамал командаhаа гадна, Кубын, Аргентинын, Японой, Канадын, Перугай, Уругвайн, Урда Корейн, США-гай, Мексикын командануудэнэ мүрысөөндэ хабаадаха юм.

—Уругвайда,—гээд СССР-эй Спорткомитедтэхи волейболой таhагай начальник Юрий Деревягин хөөрэнэ,—12 эрхим спортсменкамнай наадаха. Тэдэнэрэй долоониинь hүүлэй олимпиадын чемпионууд: Москвагай студентнэр Нина Смолеева, Роза Салихова, Татьяна Третьякова, Ленинградай Людмила Борозна, Татьяна Гонобоблева хоёр, Ташкентын Вера Дуюнова, Бакугай багша Инесса Рыскаль гэгшэд. Эдээнhээ гадна, дүй дүршэлөөр багашагшье haa, яhала найдамтай суглуулагдамал командада түрүүшынхеэ абтаhан басагад бии. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, Ворошиловградай Евгения Кузина, Наталья Еремина, москвичканууд—Людмила Прокошина, Людмила Щетинина гэгшэд. Тэрэшэлэн спортоор hонирходог хүнүүд ленинградка Лариса Бергениие hайн мэдэхэ: Европын алтан медаль 1971 ондо абаhан командын бүридэлдэ тэрэ наадаа бэлэйл.

Европодохи түрүү hуури эзэлхын түлөө 1949 ондо Прагада үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ совет волейболистканууд түрүүшынхеэ хабаадаа hэн. Тиихэдэ хоёрдохи hуури эзэлээ haаб даа. Харин удаадахи мүрысөөнүүдтэ алтан шанда хүртэжэ эхилhэн юм. СССР-эй эхэнэр спортсменүүдэй суглуулагдамал команда 1952, 1956, 1960, 1970 онуудта — дэлхэйн, 1951, 1958, 1963, 1967, 1971 онуудта — Европын, XIX ба XX олимпиин чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байгаа.

—Жараад онуудта япон волейболистканууд түрүүлдэг болоо hэн,—гээд, Юрий Деревягин үргэлжэлүүлбэ. — Харин манай басагад Мексикэдэхи олимпиадын үедэ шүүжэ, этигэл найдабаритай болоод, 1962 онhоо дэлхэйн чемпион ябаhан японкануудые 1970 ондо булижа, тиимэ нэрэ зэргэдэнь хүртөө бэлэй.

Деревягинай hанамжаар, дэлхэйн кубогай түлөө түрүүшын мүрысөөндэ Японой, Урда Корейн, Кубын суглуулагдамал командануд манай командатай тулалдахаар шиидэнхэй байна. Японой волейболистканууд hүүлэй урагшагүйдэлгөөр үрмэяа хухараагүй, шүүхэ hанаатай байhаар. Тэдэнэр урда найхидаал адляар, hанагдаагүй элдэб комбинаци хэхэ, шэн нэтэрүү хамгаалан наадаха байха. XX олимпиадада Урда Корейн команда—дүрбэдэхи, кубынхид зургаадахи hууринуудые эзэлhэн юм. Эдэ оронуудай волейболистканууд өөрын онсо хаба шадабаряар, шуран шуумар наадалтаараа бусадhaа илгаран шалгардаг.

—Уругвайн волейболой талмайнууд дээрэ, —гээд, Юрий Деревягин хөөрөөгөө түгэсхэбэ,—шанга тулалдаанууд болохол байха. Манай басагад дайшалхы илалта туйлахаар зэhэнхэй.

БОРИС ОЛЬШЕВСКИЙ.
(АПН).

АЛИ КОМАНДАНЬ ИЛАХАНЬ ХАБ?

«А» классай хоёрдохи лигиин (долоодохи зоно) футболистнуудай дунда ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө октябриин 15-да үнгэргэгдэhэн нааданай дүнгүүдые РСФСР-эй футболой федераци мэдээсэнэ:

«Иртыш» (Омск)—«Томлес» (Томск)—3:0, Чкаловец» (Новосибирск)—«Автомобилист» (Красноярск) — 2:1, «Шахтер» (Прокопьевск)—«Сибиряк» (Братск) — 1:2, «Динамо» (Барнаул) — «Старт» (Ангарск) — 2:1, СКА (Хабаровск)—«Амур» (Благовещенск)—0:1, «Луч» (Владивосток)—«Аэрофлот» (Иркутск)—3:0, «Сахалин» (Южно-Сахалинск)—«Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)—3:0, «Вулкан» (Петропавловск-Камчатский»—СКА (Шэтэ) — 3:1.

hүүлшын нааданай урда тээ командануд иимэ байдалтай:

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсэ	Шүүгдэ	Бүмбэгэ		Очко
1. «Сибиряк»	29	15	4	10	56:48	2518	34
2. «Сэлэнгэ»	29	15	2	12	51:42	28:20	32
3. «Динамо»	29	15	1	13	63:55	43:28	31
4. «Вулкан»	29	11	9	8	76:61	31:26	31
5. «Амур»	29	14	3	12	45:38	26:23	31
6. «Автомобилист»	29	13	4	12	68:58	39:31	30
7. «Луч»	29	14	0	15	68:63	36:25	28
8. «Иртыш»	29	13	2	14	54.57	36:29	28
9. «Сахалин»	29	11	5	13	58:50	32:26	27
10. «Старт»	29	10	6	13	73:62	35:26	26
11. «Томлес»	29	11	1	17	54:60	22:24	23
12. СКА (Х)	29	6	9	14	77:74	30:37	21
13. «Аэрофлот»	29	9	3	17	50:63	26:39	21
14. «Чкаловец»	29	7	3	19	59:73	26:48	17
15. «Шахтер»	29	4	5	22	60:85	15:39	13
16. СКА (Шэтэ)	29	3	4	22	64:86	20:35	10

АЖАГЛАЛТА: «Бүмбэгэ» гэhэн хүсэнэгтэ үгтэhэн тоонуудые нигэжэ ойлгохо: түрүүшынхинь—нэмэлтэ сагтайгаар оруулагдаhан бүхы бүмбэгэ. Хоердохинь — 90 минутын туршa соо сохигдожо оруулагдаhан бүмбэгэнүүдэй тоо.

АМЖАЛТА ХҮСЭЕ

Штангаар РСФСР-эй түрүү hууриин түлөө мүрысөөн Горький хотодо үнгэргэгдэхэнь. Россин Федерациин хүдөө нютагуудай бар хүсэтэ олохон спортсменүүд эндэ сугларжа эхилээ. Иимэ мүрысөөнүүдтэ оло дахин хабаадалсажа, нэгэнтэ бэшэ шанда хүртэhэн Валерий Бадмаев, СССР-эй спортын мастерта кандидадууд Борис Эрдынеев, Алексей Топорков болон бусад республикымнай суглуулагдамал командын бүридэлдэ ороно. Тэдэнэр энэ мүрысөөндэ хабаадалсаhан хүдөөгэй штангистнуудай дундаhaa эрхим бэрхэнүүдыень шэлэжэ абаха байна. Эндэ шэлэгдэhэн эрхимүүд штангаар СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө hаяар үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хабаадалсаха юм.

Б. НАМДЫКОВ.

ВАРШАВА

ОКТЯБРИИН 56-дахи ЖЭЛЭЙ ОЙЕ УГТУУЛАН

ТАСС.

Агуу ехэ Октябриин 56-дахи жэлэй ой ганс ахан Советскэ Союзай арадуудай бэшэ, мүн Польшын ажалшадай ехэ hайндэр болоно гэжэ поляк-совет ханя барисаанай бүлгэмэй гол правлениин түрүүлэгшын орлогшо Здзислав Канарек ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Арадай засагта Польшые hэргээн бодхоолгодо, хүгжөөлгэдэ поляк-совет харилсаа холбооной үүргэ ба удха шанарые, эб найрамдалай, социализмын түлөө, марксизм-ленинизмын гол ёhонуудые үндэhэ болгодог дэлхэйн коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлэй түлөө тэмсэлэй талаар уласхоорондын ориом соохи ПНР-эй ба СССР-эй нягта харилсаа холбооё бүлгэмэй эдэбхитэд үргэнөөр тайлбарилан элирхэйлдэг юм. Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 56-дахи ойдо зорюулагдаhан баяр ёhололой ехэ программые бүлгэмэй гол правлениин пленум hаяар батална байха гэжэ З. Канарек мэдээсээ.

СОФИ

С. АЛЬЕНДИИН элитэ ехэ габьяае мэдэрбэ

ТАСС

Георгий Димитровэй түрэhөөр 90 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Сальвадор Альендидэ олгогдоhон Димитровскэ шангые БКП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков Чилиин наhа бараhан президентын hамган Ортенсия Альендидэ Варна хотодо барюулба. Эб найрамдалай, демократиин, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаhыень, ниитэ-политическэ ажал ябуулгыень тэмдэглэн, президент Сальвадор Альендидэ иимэ дээдын шагнал олгогдоо гэжэ Указ дотор хэлэгдэнэ.

БОНН

Харилсаа холбооной түсэбүүд зүбшэлэгдэнэ

ТАСС

Хоёр ороной хоорондо экономическа, промышленна ба техническэ удаан болзортой харилсаа холбоо тогтоохо дураалхалнуудые бэлдэхын тула СССР-эй, ФРГ-гэй комиссинуудай хүдэлмэришэ бүлэгүүдэй заседани эндэ эхилбэ.

Комиссин заседани байгша оной ноябрь hарада Бонндо зарлагдаха ёhотой.

ОСЛО

Нобелевско шангууд олгогдобо

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Париждахи дүрбэн талын зүблөөн дээрэ ДРВ-гэй делегациин тусхай советник, Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Ле Дык Тходо 1973 оной Эб найрамдалай Нобелевско шан олгогдобо. «Вьетнамдахи дай зогсоохын тула ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаhанайнь түлөө» энэ шан олгогдоо гэжэ Нобелевско шан олгодог комитедэй шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

Иимэ габьяатай байhанайнь түлөө США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджертэ Нобелевско шан олгогдоо.

РИМ

М. ВИЛЬНЕРЭЙ СТАТЬЯ

ТАСС

«Хүбүүднай юунэй түлөө хосорноб» — Израилиин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. Вильнерэй Израилиин «Зу гадерех», «Аль-Иттихад» гэжэ газетэнүүдтэ тунхаглуулhан статья иигэжэ нэрлэгдэнэ.

Булимтаран эзэмдэhэн Араб газар нютагуудтаа түбхинэн hуурижахаар, эдэниие Израилиин гүрэндэ нэгэдүүлхээр эрмэлздэг Тель-Авивай зонхилогшодой эзэрхэг түримхэй политикые М. Вильнер элирүүлэн буруушаана.

Израилиин аюулгүй байдалай түлөө энэ дайн боложо байна бэшэ гээд автор тэмдэглэнэ. Ондоо гүрэнүүдэй газар дайдые булимтаран эзэмдэхын түлөө, Сириин Голанска гүбээ добуунуудые, Египедэй Синайн хахад аралые Израилиин мэдэлдээ байлгахын түлөө, империализмын ашаа туhын түлөө дайн боложо байна.

Милитарис, дээрмэдэхы хархис ябуулгануудые зогсоохын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлхыень бидэ, коммунистнууд, бүхы хүнүүдые уряалнабди, —гэжэ Израилиин КП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь тэмдэглэнэ. — Израилиин правительствын политика хосорон hалахал. Энэ политика Израилиин арадта гасалан зоболон, гарза хохидол асарна...»

Иимэ байдалhаа гарахын тула 1967 ондо булимтаран эзэмдэhэн бүхы газар нютагуудhaа Израилиин сэрэгүүдые гаргаhанай үндэhөөр үнэн зүб, бата амгалан байдал hэргээжэ болоно гээд М. Вильнер бэшэнэ.

ПЕКИН

Армандо Урибе Пекинhээ мордобо

ТАСС

«Чилиин Республикаhаа КНР-тэ байдаг элшэн сайдай тушаалhaа буухые зүбшөөлөө үгөөгүй hэм. Өөрынгөө дура хүсэлэнгөөр Хитадhaа гаража ошохоёо байна бэшэб». — гэжэ Армандо Урибе Пекинhээ мордохынгоо урда тээ мэдүүлбэ. Өөрөө Пекинhээ ошохо тухай шиидхэбэри гаргаа юм ха гэжэ Пекиндэ дэлгэрhэн зэрэб үгэнүүдые Армандо Урибе буруушааhан байна.

Хитадай засагаархид фашис хунтые, тэрэнэй Пекиндэ байдаг түлөөлэгшые мэдэрээ гэжэ мэдээсэгдээ hэн.

Хитадай тусхай тушаалтадай нэгэниинь шье элшэн сайд Урибе гэгшые үдэшөөгүй. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, ДРВ-гэй, РЮВ-эй, ВРП-гэй, Монголой, Польшын, Советскэ Союзай, Чехословакиин, Югославиин, Даниин, Камбоджын Национальна нэгэдэлэй королевскэ правительствын элшэн сайдууд, дипломатическа түлөөлэгшэд аэродромдо ерэжэ, тэрэнниие үдэшэhэн байгаа.

Чилидэ урбалта хэгшэдэй хорото муухай ябуулганууд тухай Урибе ниидэхынгээ урда тээ хөөрэбэ. Сэрэгэй хунтада эсэргүү тэмсэлээ Чилиин арад, бүхы патриодууд үргэлжэлүүлхые эрид шиидэнхэй гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ПРАГА

СЭВ-эй саг үргэлжын комиссиин заседани

ТАСС

Экономическа харилсан туhалалсалгын машина бүтээхэ хэрэгые эрхилдэг саг үргэлжын комиссиин ээлжээтэ заседани Чехословакиин Брню хотодо дүүрэбэ.

ЧТК агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, социалис экономическа харилсан туhалалсалгын бүлэг программа зорилгонуудые 1974 ондо бэелүүлхэ комиссиин хүдэлмэриин түсэб заседани дээрэ hайшаагдаhан, 1976—1980 онуудта машина бүтээхэ талаар арадай ажахын түсэбүүдые хамтаараа бэелүүлхэ хүдэлмэриин ябаса ба даб дээрэхи дүнгүүд тухай мэдээсэл зүбшэгдэhэн байна.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН СААНАhАА

РИМ

Конкурсдо илалта туйлаа

ТАСС.

Москвагай консерватори дүүргэhэн Александр Крамаров Генуй хотодохи «Театро Маргерита» соо дүүрэhэн Паганиниин нэрэмжэтэ скрипачнуудай уласхоорондын XX конкурсдо илажа гараа.

КАИР

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Мароккын армиин частьнууд Синайн хахад арал дээрэ ерэбэ гэжэ МАП агентство мэдээсэнэ. Египедэй сэрэгүүдтэй хамтаран, Израилиин дээрмэшэ этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэжэ эхилбэ.

ДАМАСК. (ТАСС). Октябриин 16-да Сириин сэрэгүүд фронтын хойто, түбэн хубинуудта шэбээлhэн дайсанда шанга сохилто хэhэн байна.

БЕЙРУТ. (ТАСС) «Сүлөөрэлгын түлөө Араб оронуудай тэмсэлдэ туhа нэмэри болгон», 100 миллион динар үгэхые Кувейдэй правительство шиидхээ. Кувейдэй Национальна суглаан энэ шиидхэбэриень баталба.

КАИР. (ТАСС). Синайн фронт дээрэ Египедэй ба Израилиин сэрэгүүдэй хоорондо шанга тулалдаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Октябриин 16-да Израилиин сэрэгшэд Суэцкэ канал руу нэбтэрэн орохые hэдэлгэ хэhэн байгаа. Тиихэдэнь Египедэй сэрэгүүд артиллереэр буудажа, дайсанай 3 танк hандаагаа.

Эндэ болоhон агаарай байлдаанда Египедэй истребительнүүд дайсанай 11 самолёдые унагааба. Египедэй хоёр самолет баазадаа бусажа ерээгүй.

Синайн хахад арал дээрэ шэбээлhэн дайсанай ара талада буулгагдаhан Египедэй десантын подразделенинүүд хэдэ хэдэн амжалтатай ябуулгануудые хэhэн байна. Хахад аралай урда ба хойто хубинуудта, мүн зүүн-хойто захадахи Эль-Ариш гэжэ hуурин тосхондо эшээлhэн дайсанай командна пунктнуудта, хэлхеэ холбооной узелнуудта, мүн сэрэгэй бусад барилгануудта десантна подразделенинүүд добтолбо.

ДАМАСК. (ТАСС). Октябриин 17-до Голанска гүбээ добуунуудтахи Сириин-Израилиин фронт дээрэ танкова подразделенинүүдэй байлдаанууд болоо. Сириин сэрэгүүд израилиинхидай бэхилэлгэнүүдтэ хэдэ дахин добтолоо. Эндэ болоhон байлдаануудай үеэр олон танкнууд, бронетранспортернууд, ракетнэ түхеэрэлгэнүүдэй 4 бэхилэлгэ ба Израилиин сэрэгэй бэшэшье техникэ үгы хэгдээ.

Октябриин 16-най үдэhөө хойшо Ар-Растан, Тель-Калах, Хараста районуудтахи ажахын хэдэ хэдэн барилганuудые Израилиин агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдууд бомбодоhон байна.

Харастада добтолхо үедөө Израилиин сэрэгүүд хүн зониие олоорнь алахын тулэ шарикова бомбонуудые хаяhан байгаа. Хархис этэгээдүүдэй харата ябуулгануудhaа уламжалан, Сириин олон хүн, эдэнэй дунда үхибүүд алуулhан байна.

Сири Ливан хоёрой хилэ шадар болоhон агаарай байлдаануудай үеэр Израилиин «Фантом» түхэлэй 1 самолет буудагдан унагаагдаа.

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС). Тель-Авивhaa ороhон мэдээсэлнүүдэй ёhоор, мүнөө үедэ Израилиин сэрэгүүд Сириин армиин добтолгые сухарюулха hэдэлгэ хэнэ гэжэ Израилиин командовани мэдэрхэ баатай болобо. Иракай частьнууд Сириин армиие дэмжэнэ. Эль-Кунейтрые Дамасктай холбодог харгы шадар Израилиин ба Сириин сэрэгүүдэй хоорондо шанга тулалдаанууд болоно.

КАИР. (ТАСС). Палестинын партизанай отрядууд булимтаран эзэмдэhэн газар нютагуудтань Израильда эсэргүү тэмсэлээ үргэлжэлүүлhээр. Зэрэйт тосхон шадар эшээлhэн Израилиин сэрэгэй бэхилэлгые партизанууд ракетээр буудаба. Голанска гүбээ добуунуудта шэбээлhэн Израилиин сэрэгүүдэй подразделенидэ партизанай ондоо отряд добтолходоо, дайсанда ехэ гарзэ хохидол ушаруулhан байна гэжэ Палестинын сэрэгэй түлөөлэгшэ эндэ мэдээсээ.

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС) Египедтэ, Сиридэ эсэргүүгээр хэhэн дайндань Израильда Холбоото Штадуудай туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлhэн ушарые hайшааhан тогтоол Израилиин парламент абаба. Дүтын Зүүн зүгтэ буу зэбсэг абаашалга хорихые соносхоhонойнь түлөө кнессет (парламент) Англиин, Францин шиидхэбэриие буруушааhан байна.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаhа... Буряадай АССР-эй стати... ческэ управлениин мэдэ... «Хүдөөгэй клубай галн... — түрүү бэшэг.

Хоёрдохи хуудаhа... Партийна хронико. «Нэ... рүүн эмхидхэгшэ байха... И. Антакшиновагай ст... Түрэл орон доторной.

Гурбадахи хуудаhа... ТАСС-ай ба АПН-эй ... риалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhа... Хилын саанаhаа. С... Орон доторхи hонинуу...

СЭНХИР ЭКРА...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА...

Улаан-Үдэ харуулна:

18.55—Дамжуулгын ... грамма. 19.00—Багашу... —«Ерыш наашаа, онто... гэhэн дамжуулга. 19.30-... лепанорама. 19.50—«14... 17... хүрэтэр наhатайшу... «Ролин» гэhэн теле... нууд 20.30 — «Сэлэн... телевизионно журнал.

«Орбита» харуулна...

21.00—Үнгэтэ телеви... «Крах инженера Гарин... телевизионно уран hайх... фильм (3-дахи, 4-дэхи... ри). 23.10 — «Түрэл ... нууд». 24.00 — «Время» ... дээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРА...

«Орбита» харуулна...

19.00—«Время» —... сэлэй программа. 19.30-... гэтэ телевидени. Хокке... СССР-эй түрүү hуури ... хын түлөө мүрысөөн. «С... так» — ЦСКА. 3-дэ... 20.05—Н. Кондратю... лана. 20.30—«Эрдэм, ... дөө ажахыда» гэhэн ... жуулга.

Редакторай орлог...
С. С. ЦЫРЕНДОРЖИ...

Манай адрес, телефо...

г. Улан-Үдэ, ул. ... на 35. Телефоны: ре... ра — 54-54, приём... 54-93, зам. редакто... — 68-08, зам. редакт... 62-62, отв. секрета... 50-52, секретариат—... отделы: партийной ж... 60-91, сельского хоз... — 64-36, 63-86, пропа... и агитации — 56-23, ... мышленности в стро... ства — 61-35, сове... строительства и бы... 69-58, культуры и ш... 60-21, писем и рабо... ров — 67-81, информ... 34-05, общественная ... ная — 56-62, машин... ро — 57-63, фотола... рия — 33-61.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной октябриин 19. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н.00626. Заказ №